ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5655 — ՕԳՈՍՏՈՍ 27/9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1904 — ՈՒՐԲԱԹ — 27 ՀԷՄԱԶԻՒԼ ԱԽԻՐ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5655

درعلیه ده‌علغه ﴿ آره‌وك ﴾ غزته‌سی ادارة‌خانه‌سی:

Դրամակ կամ ar եւ k զրաւիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈՒԼԻՍ, Գալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՎԱՆԱՅ ԾՈՎԸ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Օսմանեան մամլոյ մէջ կարեւոր դիրք մը գրաւող Իգսամ լրագրիը Վանայ ծովուն վրայ խօսելով՝ շահեկան տեղեկութիւն մը կու տայ, իմացնելով թէ ձեռնհաս պաշտօնատար որոշած է երկու կանոնաւոր նաւեր բանեցնել նոյն ծովուն վրայ։ Այս գործը տեղւոյն Թաղապետութեան պիտի յանձնուի, կ'ըսէ Իգսամ, որ հարկ եղած դրամը երկրագործական պանքային պիտի առնէ եւ յետոյ գոյացած հասոյթէն պիտի վճարէ։

Աւելորդ է ըսել թէ օ՛րէցի կարեւոր եւ օգտակար է ձեռնհաս պաշտօնատարին տուած այդ օրշու�դը զոր Իգսամ հաղորդելէ ետք՝ պէտք եղած կերպով ալ կը դրուատէ եւ անոր շահաւէտ արդիւնքները կը բացատրէ։ Կ'աւելէնէ նաեւ թէ երկու շոգենաւով գործնական չէ, այլ հեռագրեակ չացնել պէտք է անոնց թիւը։ եւ կը լրէ Վանայ ու Ախթամարի չրջակայքը հանքածուխերու գոյութիւնը, որոնց շոգենաւերու երթեւեկութեան մեծ դիւրութիւն ընծայելով գործառնութիւններն ալ ընդարձակելու պիտի նպաստեն։

Թէ Իգսամ եւ թէ ա՛ւ է թերթ կամ թերթեր օ՛րէցի ալ դրուատեն ձեռնհաս պաշտօնատարն երկրաչէն այս խորհուրդը, քիչ է։

Վանայ ծովը իբր 4000 քառակուսի քիլոմէթր տարածութիւն եւ 2000 մէթրէ աւելի բարձրութիւն ունեցող լճա մը ըլլալով՝ ընդհանրապէս ծով կոչուած է նախնի եւ արդի դիրիներէն, անշուշտ անոր համար որ ներքնաշխարհեան այս ջրակոյսը անմնան է իր մեծութեամբ այն կղզիներու բոլոր լիճերէն եւ ջրաչեղներէն։ Հակառակ իր բարձր դիրքին, ձմեռը չի սառիր, մինչ իր չրջակայ ցամաք երկիր. լեռ ու դաշտ, ձոր ու հովիտ ձիւնով եւ սառնամանիքով կը ծածկուին։ Իր արեւելեան, հարաւային եւ հիւսիսային եզերքները չրջապատած են ըստ վարչական ամենավերջին բաժանման Վանայ, իսկ Արեւմտեանը՝ Պիթլիզի կուսակալութեան վերաբերող գաւառակներով, որոնք մեծ դիւրութիւն պիտի վայելեն իրարու հետ արագ հաղորդակցութիւն ունենալու, երբ չոգին չչեղ սկսի այդ ծովակի կապալ ջուրերուն վրայ։ Այնպէս որ Վանէն Պիթլիս կարելի կ'ելլայ երթալ եւ փոխադարձաբար ։ ժամնի, մէկն առնելով ծովեզերքէն մինչեւ Բաղէշ եղած ցամաքային հեռաւորութիւնը՝ որ չէ պակաս քան երկու ժամ, նոյն իսկ ընաբր կառուդիով։ Ցեռայ երկու կուսակալութեանց պատկանող գաւառակներու կեդրոնները, ինչպէս Աբճէշ, Ալշավազ, Սիլաթ, Կարճկան եւ Ոստան այնպէս պիտի յարաբերուին իրարու հետ ինչպէս քաղաքի մը թաղամասերը եւ հնարաւոր պիտի ըլլայ միւնոյն օրուան մէջ երթեւեկել այդ տեղերը, մինչ այժմ օրեր պէտք են՝ առանց չրջանն ընելու համար։ Եւ բոլոր այդ տեղեր առեւտրական նիւթերու փոխադարձ տեղափոխութեան ընդունակ վայրեր են։

Բայց Վանայ ծովուն վրայ չոգենաւերու երթեւեկը ուրիշ աւելի կարեւոր օգուտներ եւ չահեր կ'ապահովէ անոր չրջակայ երկիրներուն՝ նիւթական եւ առեւտրական տեսակէտով։ Տրապիզոնի մեծ նաւահանգիստէն ներածուած եւրոպական ապրանքները Վանայ կուսակալութեան եւ Պարսկաստանի ներսերը մղուելու աւելի կարճ ճամբայ մը կը գտնեն։ Այժմ առաջնոյն համար կը չափին ծովուն երկայնքը, իսկ երկրորդին համար՝ կ'ընտրուին Պայազիտի ճամբան։ Իսկ երբ չոգենաւը բան, թէ՛ մէկ եւ թէ միւս պարագային նախամեծար պիտի համարուին բնականաբար ծովու ճամբան, որ կէս ու կէս կը կարճեցնէ այժմու ցամաքային հեռաւորութիւնը։

Ու երբ Ատրպատականի ներածման ճամբան Վանայ ծովն ըլլայ, դիւրին է երեւակայել այն առեւտրական զարգացման եւ նիւթական բարգաւաճման այն առաւելութիւնները զոր պիտի վայելէ երկրին ժողովուրդը։ Ատրպատականի մէջ է Պարսկաստանի մեծագոյն չահաստան Դավրէժ, որ կեդրոնն է եւրոպական ներածմանց։ Կան նաեւ Ուրմիա եւ Սալմաստ ալ անոնց քաղաքները որոնք բնական առեւտուր ունին ներածման ու արտածման նիւթերով։

Նկատելի մէկ կարեւոր կէտն ալ սա է թէ, ինչպէս ազէկ դիտել տուեր է Իգսամ, Վանայ ծովուն ծովեզերքներուն մօտ իսկ կը գտնուին գեղանուշ եւ քարիւղի հանքեր՝ որոնք ամէն դիւրութիւն կուտան չոգենաւերու երթեւեկին։ Ո՞չ ապաքէն հանքածուխ եւ քարիւղ ինքնին հարստութիւն են։ Եւ ա՛ւր որ այդ բնական հարստութիւնները կան՝ ի՞նչ դժուարութիւն կը մնայ չոգենաւ բանեցնելու։

ՕՈՒՍԱՆ

ՀԳՆԱՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ

ԳԱՐԹԱԼ, 23 Օգոստ.

Հազիւ քանի մը քայլ առած եմ դէպի դարաց, ուր մանկապարտէզի հանդէս կայ, դէմս կ'ելլեն առաւօտեան երկու ծերակեան օրիորդներու երկու մտերիմ խմբագիրներ, ու հարիւր տարիէ ի վեր զիրար չտեսած ի նման վրաս կը յարձակին. կէս երկտողանոցակ մը բացագանչութիւն ամենք կ'ընեն, նոյնչափ մըն ալ ես, ու փողոցին մէջ կայնած, կ'աշխատինք զիրար համբուրել։

Բարեկամներս եկած են եղեր պատերազմ, ու օրավհետեւ անոնք Դարթալը կը ճանչնան այնչափ, որչափ ես... Զոհեալ ազգս, դու կը տարիան որ զիրենք պըռաշցնեմ, մինչ ես, բռնի զանոնք դարաց կը տանիմ, հանդէսին ներկայ գտնուելու։

Բարեկամներէս մէկը նշանաւոր լուսակաց մըն է, ու միւսը ոչ նուազ նշանաւոր ճեհքլմեն մը։ կ'առաջնորդեմ զիրենք, կը պատասխրեմ, ու սրտին մէջ պտոյտ մը տակ կը կայինք, արտանաւորապէս ներկայացնելով Հայ Մամուլը։

Ինչ զարմանալի մարդիկ սա բարեկամներս. պատկառաբար, եթէ քառասուն տարի առաջ ալեհարդ եկած ըլլային, ֆալեխանոցներու վրայ սքանչելի ուսումնասիրութիւններ կրնային գրել. հանդարտ չեն կենար, կը խօսին, կը խնդան, ու առանց վայրկեան մը ուշադրութիւն ընելու հանդէսին, գլուխս կը տանին. մէկը անօթի է, միւսը ջուր կ'ուզէ...

Հանդէսը կը չարունակուի. պզտիկներ արտասանութիւններ կ'ընեն, մարմնամարզ կ'ընեն, բայց ո՞վ կը նայի. բարեկամներս, փուչի վրայ նստածի երեւոյթ մը ունին, ու մէկ մըն ալ կը նայիմ որ քովէս տեր քաղեր են, ու պարտէզը ելած, պտղաստ ծառերուն վրայ չուլլուեր են. դպրոցէն փախող աղոց պէս, բանըուաք կը խաղան։

Ինչ մը եաքը նորէն քովս են. այս անգամ նպատակին փոխեր են. Եգամ՝ երթալ կ'ուզեն, ճամբան կը հարցնեն, ու կառքին ճարը կը փնտռեն. իրենց կը խօսիմ կառքերուն սղութեանը, ու քարկերուն նիհարութեանը վրայ. որի կ'ըսես...։

Պզտիկ աղու հետ այցելութեան մը կամ պտոյտի գացած էք բնաւ. մարդուն քիթէն բերնէն կը բերեն, ու ճամբեն ետ կը դարձնեն. ճիշդ անակ, սա պախուար աղքն ալ. ու հակառակ պնդումներուս, ատիպուումներուս, անօթի ըլլալուին լայանելով մեկնելու կը պարտաուսին։

—Բայց բարեկամներս, վաղը այս հանդէսին նկարագրութիւնը ի՞նչպէս պիտի ընէք, առանց տեսնելու, կ'ատարկեմ...

—Ա՜հ, շատ անփարձ ես եղեր, վրայ կը բերէ աչքաբացը. տարեր են այս տեսակ հանդէսներու նկարագրութիւնները. «Տղաքը արտասանութիւններ ըրին, խաղեր խաղացին, նախագահող Հայր Սուրբին ձեռքէն իրենց նուէրները առին, ու հանդէսը փակուեցաւ Հայր Սուրբին պատգամախօսը» հաւկցո՞ր հիմակ...։

Սքանչելի՛ չիտակը. այս հաշուով մարդ Պոլիս, խմբագրատունը կրնայ նստիլ, ու Տիարպէքիրի դպրոցին ամավերջի հանդէսին Թղթակցութիւն – նկարագրութիւնը գրել...։

Ու երբ հանդէսը լմնցած, քալելու կ'ուղղեմ յանձնարարած տեղատունս, ամենէն անպատեալի տեսարանին կը հանդիպիմ։

Երեւակայեցէք տեղան մը, վրան դէղ մը խաղաղ, չորս հինգ հատ հաց, տանգին պանիրի կտորներ, ու բարեկամներս, սովալուսկ, կամ աւելի ճիշդը Բարթ-Ամթիւրը պաշտող Ճաքոններուն պէս անոնց վրայ կը յարձակին. չիտակը ըսելով, քանի մը քայլ հեռուն նստեցայ անոնցմէ, վախնալով որ դիս ալ կ'ուտեն...։

Իրա՛ւ որ, ա՛լ ճանձրացայ սա ինձի եկող հիւրերէն. որ մէկուն խօսք հասկըցնելու է. ու յետոյ կը պահանջեն որ զիրենք զբօսցընես, պատցնելու տանիս, որպէս թէ ես հոս եկած եմ ազիւ բարեկամներս էյլենցիրմիջ ընելու համար...։

Այս մարդիկը ոչ մէկ բանէ կը հասկընան. բանի մը բարեցածի երեւոյթը կ'առնես, ղղայնասութիւն կը ծախես, անօգո՛ւտ, անանք իրենց թմբուկը կը դարնեն.

—Կղզի երթա՞նք պտտելու։

—Եգամբրքի ջուրը աղուա՞ր է...

—Հեղ մը Սողանլըքի բաղնիքը չգտցինք։

Ալ հասկցայ. եկող տարի, երբ խելքս փչէ ու օգտիմութեան երթամ տեղ մը, քանի մը օր առաջ, բարեկամներս, չրջաբերական-քարտ մը պիտի ղրկեմ, բոլորովին նորօրինակ, սապէս.

Շիք քառթեր, աղուոր գիրերով տնուն գրուած, տակը, պզտիկ գիրերով մեռած. ու ալ աւելի տակը... Յնոր Յնորիցնուիլեն... որպէս զի եթէ քանի մը ամիս վերջը իրենց երեւամ, յանկարծակիի չգան, ու ես ալ սատ խօսած չըլլամ...։

Բայց ի՞նչ որ ալ ըլլայ, դեռ բաւական քաջալերք ունիմ, ասդիէն անդիէն պիտի գան սայդբսզ մարդիկ, որոնք օ՜օ... մը ընելով, ու ձեռքս սեղմելով, ոչիրա ալ պիտի ուզեն, ու հոգիս պիտի հանեն...։

Խմբագիրս բարեկամներս ալ սա վերի նկարագրածներէս բնաւ վար չմնացին. գլուխս արդուկեցին, նեղացան, յօրանջեցին, ու տխրեցին որ զիրենք զբօսցընեմ...։

Փնտռեցի, փնտռեցի, ու քալիս խաղալով յաղթանակեցին ուրիշ ֆեթ բերելիք բան չգտայ, ու քիչ մը եաքը առի զիրենք պատցնելու տարի գերեզմանատունը, ուր դժբաղդաբար տեսարանը ակնապարար չէր։

Իրիկունը երբ վերջին բանով զիրենք ճամբու կը դնէի, բարեկամներս հաղար անգամ ըսին.

—Զի մոռնա՛ս, «Ճգնաւորի Նօթեր»ուդ մէջ աղուոր մը գրէ. չենք վճառնար, ընդհակառակը...

—Եթէ վատ ըլլի...

—Բնաւ հոգդ մի ըներ, աղուոր մը գրէ։

Ու որովհետեւ սովորութիւն մը ունիմ որ մարդուն գլուխը կը կոտրեմ, ու խօսքը ա՛չ երբեք, նստեցայ ու գրի առի, ո՛վ խելացութեանս...։

ԲԱՄԷԼԻՍ.

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻ ՅՈՒՇԵՐ

Սովորաբար լրագրի աշխատակից մը երբ կ'այցելէ գիւղ մը կամ քաղաք մը, աւելի հեառքրքիր աչքով եւ աւելի չբարոյութեամբ կ'ուզէ դիտել իր չուրջը։ Լրագրական հնգամեայ պաշտօնավարութեան ժամանակամիջոցին, առաջին անգամ բաղդ կ'ունենամ Պոլսէն Պարտիզակ ճամբորդելու։ Հոս ալ կը հանդիպիմ Պարիզաբարոյի Արձանագրութեան դիւանի տեսուչ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի, բայց այս անգամ ոչ թէ լուր առնելու համար, ինչպէս կ'ընէի Պոլիս գտնուած միջոցիս, այլ. լրագրութեան պաշտօնէս բերմամբ։ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան, իր պաշտօնակիցներուն մէջ ամէնէն բաղդաւորը կը համարիմ, քանի որ տարուան մէջ քանի մը անգամ գիւղագնացութիւն կատարելու միջոց ու ժամանակ կ'ունենայ։ Մելիքեան էֆ.ի համար պոլսական թերթերէն մէկը գրած էր թէ Մուգաթալի տարբերու գանձման պաշտօնով ուղեւորած էր Նիկոմիդիա, առանց լսելու սակայն Պարիզակը։ Շնորհակալ, Տբաւ. Մեր կարծիքով հաւանական անվերջանալի խնդիրներուն պէս կնճռոտ հարցի մը դարձաւ Նիկոմիդիոյ Մուգաթալի տարբն ալ, որ քանի մը տարիէ ի վեր Մելիքեան էֆ.ի այցելութեան կը կարօտի։ Թէ ի՞նչ արդիւնք կրցած է ձեռք բերել այս անգամ Մուգաթալի հարցը, սա միայն գիտենք թէ Առաջնորդ Սրբազանը այս միջոցիս Ատարազար կը գտնուի, եւ գուցէ այդ նպատակաւ, Մելիքեան էֆ. Ատաւածածնայ տօնը Պարիզակի մէջ կատարելէ յետոյ օգտատ. 21ին Ատարազար մեկնելու, իսկ Պարիզակի մէջ մեզի պէս սակ կրթական գործով հեառքրքրուեցաւ։

Ատաւածածնայ տօնին առթիւ ամէն տարի Պարիզակ կ'ունենայ տեղացի ժողովուրդէն զատ՝ չրջակայ գիւղերէն այցելուներ։ Նոյն իսկ լեռներու մէջ գիւղէն դուրս ապրող դատակորդը, ածխագործ, տախտակագործ, երկրագործ եւն. այս միջոցիս Պարիզակ կ'այցելէ։

Տեղւոյն Ս. Յակոբ եկեղեցին, որ երկար ժամանակէ ի վեր մնայուն քարշէրի կարօտը կը քաշէր. այս միջոցին կը վայելէ այցելու վարդապետներու ներկայութիւնը։ Նիկոմիդիոյ առաջն. փոխանորդ Տ. Կարապետ Ծ. Վրդ. Մաղլիմեան արդէն պահ մը Պարիզակ մնալով հաղորդապէս միթիթարած էր ժողովուրդը։ Տ. Կարապետ վարդապետի մանուանէն լեռայ Բերայի Աւագերէց Մկրտան Տ. Հայրը, իր կարճաւոր այցելութեամբ եկեղեցիին փայլն ու չուքը աւելցուցած էր։ Արմաշի վարդապետներէն Տ. Մաւրդ. Տ. Մեսրոպ եւ Տ. Սղիւէ վարդապետ՝ երեք կարճաւոր այցելութիւններ աւուին Պարտիզակ եւ չրջակայ գիւղերը։

Օգոստոսի միջոցին դպրոցական արձակուրդի առթիւ հայ բողոքական եւ հայ-հռովմէական հասարակութեանց վարժարանները փակուած են. ուստի Պարտիզակի ազգ. վարժարանի ուսուցիչները երկարատեւ հանգիստ մը կը վայելեն յուլիս 15էն մինչեւ սեպտ. 1, եւ իրենց ամառանոցներու փոխարէն. գերեզմաններու, վերի արտերու, կալերու եւ Ս. Մինասի հովը կը կլեն...։ Այդ առթիւ ամբողջ գիւղացին արդահատանք մը կը զգայ այս վարժապետներուն նկատմամբ, որոնք Թաղ. Խորհուրդի քմահաճոյքին խաղալիկ դարձած են։ Արեւելքի ժամանակին այս լուրը հաղորդած եւ ազդեւ խմբագրական մը ալ նուիրած էր այս խնդրին, որ հոս ալ նուազ հեառքրքրութեամբ կարդացուեցաւ, թէպէտեւ քանի մը մենե-աղաներու զայրոյթը չարժեց։ Դպրոցական խնդիրը մէկ ու կէս ամիսէ ի վեր օրուան նիւթը դարձած է Պարտիզակցիներուն համար։ Հարկ է ըսել թէ արձակուրդի մէկ ու կէս ամսուան զեղչէն զատ ուրիշ զեղչ մըն ալ եղած է. Ապրիլէն յետոյ մէկ ու ամիս։ Բնական է որ իրաց այս կացութեան հանդէպ դպրոցական խնդրով հեառքրքրուած գիւղացին, մանաւանդ երբ գիւղին մէջ առեւտրական ամուլ չրջան մը կ'անցնի։

Բայց այս հեառքրքրութիւնն ու իրարանցումը ա՛ւ է դասական արդիւնք մը առաջ չեն բերած։ Տ. Մկրտան Հայրը թէ՛ Թաղ. Խորհուրդէն եւ թէ ուսուցչական մարմնէն բացատրութիւններ սաստուցաւ. բայց խնդիրը դեռ անորոշ կը մնայ եւ պիտի մնայ մինչեւ այն առեն երբ Վիճակին Առաջնորդը եւ կեդրոնի Ուսումնական Խորհուրդը լրջօրէն նկատուութեան չառնեն խնդիրը։

Ու դէշը այն է որ ուրիշ տեղեր ալ թերեւս հետեւեն խնայողութեան այս օրինակին։ Պաշտօնական մարմիններէն զատ մամուլն ալ կրնայ իր բարերար դերը կատարել այս մասին, պատարակելով տանկ դատապարտելի խնայողութիւն մը։ Տ. Մկրտան Հայրը, մեկնելէ առաջ, Թաղ. Խորհուրդի գլխաւոր անդամներուն կարդ մը դիտողութիւններ ըրած է, ըսելով թէ վարժապետներուն այս զըրկանքը կրնայ վնասել դպրոցին 1000ի մօտ ուսանողներուն։ Ուսուցչական մարմինն ալ, իբրեւ վերջին ելք, պատրաստած է անձամբ ներկայանալ Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Յովակիմեան Սրբազանի, եւ իրենց տրտունջը յայտնել, Նիկոմիդիա վերադարձին։

Մինչ դպրոցական տարեշրջանը լրանալու մօտ է, տանեն է անգամ մըն ալ լեռահայեաց ակնարկ մը նետել մեր վարժարաններուն վրայ։ Մեր վարժարաններն առնուազն իրարմէ տարբեր ուղղութեամբ կ'ընթանան։ Այդ պատճառով միօրինակ դատաստանութիւն չի տրուիր։ Այս նպատակաւ անշուշտ Ուսումնական Խորհուրդը Կաղմական Տրադիր պատրաստած եւ անոր գործադրութիւնը կարելւոր դատած է. բայց չենք գիտեր ի՞նչ պատճառով, Կաղմական Տրադիրը դեռ մատ չէ դրած Պարտիզակի մէջ։ Ամէն վարժարան իրեն համար ուսման տարբեր ծրագիր մը ունի, եւ չատ մը վարժարաններու մէջ ալ ուսումներու երկար չարք մը կայ, այնպէս որ դպրոցական տարեշրջանն, գրքերու փոփոխութիւն մը կը պակի. մէկ դասագիրքը չուտրատ՝ ուրիշ մը կը տրուի աշակերտներուն ձեռքը։

Մեր վարժարաններու մէջ պաշտօնավարող գրչի տէր ուսուցիչներէ չատ դատաստանութիւնները գրաւոր կուտան։ Այս մէթեան ընտրած էր Դանիէան Տ. Եղիշէ Վրդ. (այժմ Եպիս.) որ Պարտիզակի մէջ իր տեսչութեան օրերը, մեր կարգին դատաստանելով խմբագրեց «Պատմութիւն հայ մատենագրութեան»ը, որ ապա առանձին հատորով մը լոյս տեսաւ։ Այս մէթոին կը հետեւի այժմ Պարտիզակի ազգ. վարժարանի տաղ. ուսուցիչ Ա. Հաբէլեան էֆ., որ աշակերտներուն կը դասախօսէ ձեռագիր եկեղեցական պատմութիւն մը։ Այսպէս հրատարակած է «Համառօտ կրօնագիտութիւն» անուն տետրակը։ Դարձեալ վարժարանին չափական ուսմանց ուսուցիչներէն Յ. Ա. լանեան էֆ. (Ռշտմրի) պատրաստած է երկրաչափութեան դասագիրք մը, երկու հատորի բաժնուած, տեսական եւ գործնական, որուն օր առաջ հրատարակութիւնը անչուշտ պիտի ողջունուի։ Իսկ Թուրքերէնի ուսուցիչ Միհրան էֆ. Սէմէրճեան, այսպէս մէթոտով դիւրաւսայց դասագիրք մը յօրինած է, եւ արդէն հրատարակութեան համար բանակցութեան մտած։

Ցաւալի է ըսել թէ վարժարանին այս կարեւոր ոյժերը փոխանակ խրախուսելու՝ աւելի կը վհատեցնեն։ Այս կէտը Պարտիզակի Թաղ. Խորհուրդին լուրջ ուշադրութեան կը յանձնենք, որ մանգամայն վարժարանին հոգաբարձութեան պաշտօնն ալ կը վարէ։ Հոս տեղ է լիւել թէ Թաղ. Խորհուրդը՝ Տ. Մկրտան Հայր եւ Մկրտիչ էֆ. Մելիքեանի դիտողութեանցի պատասխան յայտարարած է թէ մէկ ու կէս ամսուան զեղչէն փոխարէն կարգ մը ուսուցիչներու ամսաթոշակներուն վրայ լաւելում ըրած է։ Զենք գիտեր թէ որոնց եղած է այդ յաւելումը եւ քանիի՞ կը լանգի գումարը։ Մինչդեռ մեծամասնութիւնը երեց թոշակէն զրկուած է, անոնց պահանջներով բաղնիքի եւ ուրիշ կալուածներու պարաքը կը լուսան դուցել։

Ազգ. վարժարանի ընթացքը ասչակերտները կրցած են քիչ ու չատ կարեւոր դիրքի տիրանալ։ Վերջերս ալ Հանր. Պարքի վարչութեան մէջ ընդունուած են բաւական թեւով ընթացքներու թէ՛ Պարտիզակի եւ թէ չրջակայքի վարժարաններէն։ Ասանք անչուշտ իրենց ասրված թուրքերէն լեզուին կը պարտին յաջողութիւնին, քանի որ վարչութիւններու մէջ պաշտօնավարող անձերէն նախ թուրքերէն լեզուն է որ կը պահանջուի։

Կրթական խնդիրը պահ մը թողլով՝ օրուան ասնին առթիւ ուսանողութեան կ'ելլենք նուիրական վայրերուն։ Մէնէմէնի ուսանողութեան վրայ կը գրենք յաջորդ յօդուածով մը։

ԱՐԱՄ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Պարտիզակ

ՀԵՐՔՈ՞ՒՄ ԹԷ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՐՍԿԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Արեւելքի մէջ ամիսներ առաջ, Նարսկի ուսումնասիրութեան մը վրայ գրած յօդուածիս պատասխանը վերջերս կարդացի։ Համակրելի յօդուածագիրը կը հերքէ արդեօք, երբ ըսեմ թէ, մեղմացուցիչ պարագաներ մը դարձնած պատուն, խոստովանութիւն մըն է որ կ'ընէ։ Ուրիշ դիտողութիւններէն չորսին համար բաներ մը կը գրէ։ Գնանք։

Ա. «Նախ այդ տողերուն մէջ եթէ կծու խօսք կար, պատկանութեան հաստէն չէ, հապա այն տանի կրօնքի հաստէն ուղղուած էին։ Ցեռայ կծու խօսքեր չկային ըստ ածներուն մէջ. մեր կողմէ ըստ ածները եղելութիւնը քննելէ ետքը առանց զգացումի ըստ ած են եւ ուրիշէն եղած կոչումներն ալ ճշդութեամբ արձանագրուած են։» Այս տողերը գրուած են բան մը ըսած ըլլալու համար միայն, մանաւանդ հակառակն ալ են։ Թէեւ կը բաւեն հատատելու թէ զրպարտութիւն չեմ ըրեր։ Տեղի տրուած էր։ Վերլուծող միտք մը գիտնալու է թէ ձեռքին տակ ունեցած տղրիւրը ա՞ւրէկ կը բեր։ Ցեռայ սիները չեղօք հեղինակներէ առաջ բերելու է։ Ու, ամէն պարագայի տակ, par droit de bienséance, մէկին ճամբան բանելը խնեմութիւն էր։ Իմ կարծիքս է սա։

Բ. «Նարէն կը կրկնենք թէ մատեանը ինքզինքը, ալ եւս «դուք» չգործածելով ըստ սովորութեան, այլ «դուն» զոր բնութեան ճշմարիտ աղաղակները կը բերեն մարդուն չրթունքներուն վրայ։

Ալ լմնցած էր ամէն բան. հաշտութիւնը կատարեալ ու բարձրակ էր։ Ուրախութիւնը կը զեղուր Իվանի սրտին մէջ։ Մառցած էր Պրիւլէն, ինչպէս նաեւ Հանրին։

Մինչ մայր ու աղջիկ տրցունքներով ու համբոյրներով կը բանային իրենց հոգիները, երկար ատեն օտարսի մնացած իրարու, ամենդուններէն վեր կ'ելլէր մէկը, ու չփոթած կանգ կ'ուներ մայրական ու սրտիական փղձկումներու այդ ահասարանին հանդէպ։

Այդ ոնին հանած աղմուկը լսելով, երկու կիներ հասնելին դարձան ու զարմանահար մնացին։ Աբրայ Բարնէլ կեցած էր դրան սեմին վրայ, ժպտուն դէմքով։

— Ա՜հ, պարն աբրայ, իմ բարի հայրը, ինձի պէս օրհնեցէք Աստուծոյ ղրկած դժբախտութիւնը, գոչեց Իվան, տրտմին վրայ խոյանալով։ Աստուած բարի՛ է. մայրս ինձի վերադարձուց։

Ու յափշտակուած իր սիրոյն մէջ, կը մոռնար ինքզինքը, ալ եւս «դուք» չգործածելով ըստ սովորութեան, այլ «դուն» զոր բնութեան ճշմարիտ աղաղակները կը բերեն մարդուն չրթունքներուն վրայ։

Ալ լմնցած էր ամէն բան. հաշտութիւնը կատարեալ ու բարձրակ էր։ Ուրախութիւնը կը զեղուր Իվանի սրտին մէջ։ Մառցած էր Պրիւլէն, ինչպէս նաեւ Հանրին։

Մինչ մայր ու աղջիկ տրցունքներով ու համբոյրներով կը բանային իրենց հոգիները, երկար ատեն օտարսի մնացած իրարու, ամենդուններէն վեր կ'ելլէր մէկը, ու չփոթած կանգ կ'ուներ մայրական ու սրտիական փղձկումներու այդ ահասարանին հանդէպ։

Այդ ոնին հանած աղմուկը լսելով, երկու կիներ հասնելին դարձան ու զարմանահար մնացին։ Աբրայ Բարնէլ կեցած էր դրան սեմին վրայ, ժպտուն դէմքով։

— Ա՜հ, պարն աբրայ, իմ բարի հայրը, ինձի պէս օրհնեցէք Աստուծոյ ղրկած դժբախտութիւնը, գոչեց Իվան, տրտմին վրայ խոյանալով։ Աստուած բարի՛ է. մայրս ինձի վերադարձուց։

Ս.

ՓԱԿՈՒԱԾ ՏՈՒՆԸ

Այս միջոցին, աննպատակ թափառող մը ու վաստակաբեկ ճամբորդ մը, Հանրի կիւլան, ծովին բացերը կը գտնէր։

Հանրի մեկնած էր Պինքէն, ինքնամոռացման մէջ թաղուելու հատատուն կամքով, մինչեւ որ Մուհք, յոգնած, հեռաւոր երկիր մը իյնար, ժայռի մը կամ ծովեզրի մը վրայ։ Հան պիտի մնար այնքան ատեն որքան հարկ է, ծննդավայրին լիշատակը մոռնալու համար։

Բայց այդ ըմբոստ լիշատակը հեռուած էր զբօսանուն, կամ աւելի ճիշդը խոսելով. կանխած էր, աւելի արագ թռիչքով մը։

Մուհք գտած էր այդ լիշատակը՝ այն ամէն ծովեզերքներուն վրայ, որոնց մօտեցած էր, նոյն իսկ ամէնէն ամայիներուն մէջ։

Մերթ՝ քաղցր ու գեղար երեւոյթ մը առած էր, արցունքներով ու դալկացումներով ընդմիջուած. ուրիշ անգամ՝ խղճի ձայն մը եղած էր, որ զինքը կը յորդորէր եւ դառնալու, իր ծննդավայրը, միակ վայրը ուր պիտի կրնար սիրոը արժէք անվրդով, հոգին ընկել այն անբիծ մթնոլորտ՝ որուն պէտք ունէր։

Ու կիւլան, այս անգամ ալ տեղի տուած էր այդ ձայնին։ Երբ վերջին տաքերը ծովուն վրայ առաջ բերած էին մշուշներ, որոնք այնքան կը նմանին ծուխերու, կիւլան ըմբռնած էր թէ չպիտի կրնար ալ եւս դիմադրել ծննդավայրի կոչերուն։

Մուհք մէկէն ի մէկ հեռացած էր հեռուստ ովկիանոսներէն, Պրազիլիոյ ու Անթիլեանց ծովեզրերէն, եւ չորս ամսուան բացակայութենէ մը յետոյ, առաջ ու զուարթ, իր մտերին վերադարձող երիվարին պէս, առագաստները բացած էր արեւմտեան հովուն դէմ, վաղեմի Արմաթի ծովեզրը հասնելու համար փութով։

Հան հասաւ, երբ հոկտեմբեր. ջերմիկ վերջալոյսներով սփռուած, ընութեան կը շռայլէ արեգակին լեռին համբոյրները։

Հանրի, սիրոը ելած, բայց կամքը գերազոյն ընդդիմութեամբ մը ձգաւած, ծովին բացէն անցաւ, չուզելով նշմարել, նոյն իսկ հեռուէն, Պինքէն ու Էթպալի ծովեզերքը, թէեւ պարզ աչքով բան մը չի զանազանուիր։ Աւելի արեւմտեան կողմը լառաջացաւ ու կանգ առաւ Ճըրսէյի մէջ, Մանթարկէօլի դղեակին աւերակներուն առջեւը, բայց չկրցաւ երկար տանն հոն մնալ։

Այնուհետեւ ալ չփորձեց ընդդիմանալ այդ ձգողութեան։ Վերադարձի պատրաստուեցաւ, մինչեւ Սէն-Մալօ լառաջանալով։

Հան, ծովահէններու հին պարիսպներուն տակ, Տիւկիւէլի-Թրուէնի ու Շատոպրիանի երկրին մէջ վայելեց այն քիչ մը հանգիստը զոր ի զուր փնտռած էր ուրիշ երկինքներու տակ։

Ու այն տանն խորհեցաւ թէ հինգ տարիներ անցած էին Պինքէն մեկնելէն ու յաղթական նաւարշաւէն ի վեր, որուն տնողաք վրէժը լուծած էր Սէն-Ռոյլի նօտարը, այն օրը երբ իմացուցած էր իր մօտալուտ ամուսնութիւնը Իվանի հետ։

Հանրի խորհեցաւ թէ եղած լմնցած ըլլալու էր այդ ամուսնութիւնը ու Իվան տիկին Պրիւլէ դարձած ալ եւս։

Սակայն տանկ բան եղած չէր։ Հանրի բոլորովին անեղեակ անցած դարձածին, չէր համարձակեր տեղեկութիւն քաղել։

Աբիթ փնտռելով, տարտամօրէն կը ջանար հարցափորձել Սէն-Գրիւօքէն կամ Լանիոնէն եկող անձերը։ Այնպէս պատահեցաւ որ ասոնցմէ եւ ա՛ւ մէկը թարմ լուրեր ունենար այդ մասին։ Անգամ մը միայն Հանրի հանդիպեցաւ Սէն-Գրէյնն նաւատաիի մը, զոր կը ճանչնար։ Փորձեց տեղեկութիւն առնել անկէ։ Բայց զո՞ւր ջանք։ Կարճ երիտասարդը Իվանայէն կը դառնար, ուր ձկնորսութեան գացած էր. ուստի պատեհութիւն չէր ունեցած իր ծննդավայրին մէջ պատահած անցքերը իմանալու։ Այն ամուսնութիւնները, որոնց մասին լուր առած էր, իր դատակարգի մարդիկը միայն կրնային չահագրգռել։

(Շարունակելի)

նագրական եւ եկեղեցական պատմութիւններու, վարք Սրբոցի եւ Ցայսմաւուրքի մէջ տեղեկութիւններ կան, բայց անոնք չատ թերի եւ ալ-գիտական են, իսկ «Մաղիկ»ի եւ «Բիւրակն»ի մէջ եղեւոցած ուսումնասիրութիւնները մասնական ուսումնասիրութիւններ են»։ Ազնիւ Պարոն, խստավանեցէք թէ, ձեր թաւոց բոլոր, նոյնիկ պղտոր աղբիւրներէն ծարուելի անցուցած, օգտուած էք. ընդունեցէք նաեւ թէ, լիւսուած այդ երկու մասնական ուսումնասիրութիւնները, իրենց ամփոփ վիճակին մէջ, իրենց մասնագիտական հանգամանքով, բաղդատութեան եզր չըլլալու չափ կը գերազանցեն ձեր մեծադիր տետրակը։ Կարիւն վարդապետին ալ դիտեր էք։ Կը զգամ ձեր փոհնեղեան նախանձախնդրութիւնը։ Սակայն, գեղանցիկ բարկտա, հանցեցէք նաւատալ թէ, «վարդապետն սաց»ի փասը զրուցիլն չունի ալ։ Մուշեղ վարդապետի ձեռագիր գործը չեմ տեսած։ Միայն լոյսուած մը ունի, որուն մէջ կը ցոլայ Նարեկացիի ոգին։ Հարար մը արժելու չափ կա՛ւա, ներսո՛ւն, չքե՛ղ, ցընցո՛ղ, հմայքա՛ռ ու խանդավա՛ռ գրութիւն մըն է ա՛ն։ Ձեր լիլեած աղբիւրներուն դուրս հոս մըն ալ լիլեմ Օրթիքիի մը մէջ, չարունակող յօդուածներու շարքով մը, տեղին վրայ կատարուած դեղերիկ ու վիճա ուսումնասիրութիւն մըն է ա՛ն, ուրկէ կարելի է ամփոփ գաղափար մը կազմել Նարեկացիի ծնդազարդին, ընտանիքին, կենցաղին, ուսմունքին, խաչելին ու իր հրաշակերտին վրայ։ Բայց ա՛լ աղբիւր չկայ, թերեւս...։ Հաւատչիկ։

Գ. «Աչքարհաւար թարգմանութեան համար երկու բան ըսած եմ. մէկ մը թէ ան գրաբարին համը չի տար, եւ ասիկա՝ ալ միայն Բասիլի թարգմանութեան, ալ ամէն թարգմանութեան համար ստոյգ է։ Ուրիշ մը թէ չատ հիշդ ալ չէ. ասիկա Բասիլի թարգմանութեան կը պատկանի ուղղակի։ Մեր գաղափարով կեր դարու ամբողջ աշխարհաբար թարգմանութիւններու մէջ, առաջիններուն առաջինն է Նարեկի թարգմանութիւնը իրրեւ գործ։ Մենք բանական տեղեր բաղդատեցինք բնագրին ու Ա.Տաղանեանի լուծումին հետ ու քանի մը անշնդութիւններ գտանք»։ Մաղկատի Պարոն, ձեր տողերը ձեզի դէմ կը բաղդեն։ Բանի մը աննշան անշնդութիւններ իրաւունք չեն տար ձեզի, որ առանց վերապահումի, առանց բացատրութեան, ելլէք յայտարարէք թէ. «Բասիլի թարգմանութիւնը չատ հիշդ ալ չէ» անհամեմատելը հետ մէկտեղ։ Երկար տարիներէ ի վեր, օտար լեզուներէ թարգմանութիւններ կ'ընեմ, ու փոքր-ամբարեամբ գիտեմ թէ, երբեմն փոփոխութիւններ ընել հարկ կ'ըլլայ, առանց սակայն իմաստը խանգարելու կամ խաթարելու։ Դիւրաւէ աշխարհաբար թարգմանութիւնը չատ ուրիշ դժուար, չատ ուրիշ կնճռոտ, չատ ուրիշ վատնեցող գործ մըն է։ Ես քննադատութիւնը կը սիրեմ, սակայն զնատութիւնն ալ ատոր քայլը կը դանեմ։

Դ. «Նարեկացին բարեխօսութիւնը միրութեան պարտն չդաւանիր, թէեւ կ'ընդունի իրեն միջոց հոգեւոր չնորհներ ստանալու»։ Ո՞վ ըսեր է թէ ատոր համառակը պնդուած է։ Հայ. Եկեղեցիի դաւանանքը չատերէ չատ ուրիշ գիտեմ. ու ինի համար ո՛ր չափ պարտականութիւն այնչափ մը ալ պահել կը սեպեմ ատիկա։ Ձեր ուսումնասիրութեան մէջ առաջ բերուած կիսատ հասատատեցութեան մը լանգած էք, որուն համար դիտողութիւն պիտակեցի։ Բայց քանի որ, այսօր, հրապարակաւ Նարեկացիի բարեխօսութիւնը ընդունիր կ'ուրիշեւեն, ա՛լ համաձայնած կ'ըլլաք, անանկ չէ։ Ձեր յօդուածի վերլուծութիւնը կը մատնանչէ, չըսեմ կը մատնէ ձեր հաւանութիւնը պատասխանել ուզած կա՛ չուզած չորս կէսերուն ալ վրայ։

— Գոնէ ձեր յօդուածի վերջաբանին։ Հին, միջին ու նոր դարերու բաժանում ներքուն համար ըսած դիտողութիւնս, կ'երեւայ որ, չեմ կրցեր բացատրել։ Ուրեմն պարզեմ։ Ժամանակագրական շրջանները ճշդելու էիք հնդինակաւոր պատմչներու միջոցով, որպէս զի դիւրին կերպով հասկցուէր Նարեկացիի ո՞ր շրջանի սկիզբը, միջեղեւանքը, կամ վերջերը տարիւը։ Ձեր ուսումնասիրութեան այս կէտը խառնչփոթ բան մը էր։ Տիրիւի, Մասքերոյի, Ուիլիրամ, Սէնեսպոսի պատմութիւններուն մէջ, այդ բաժանումը սպէս եղած է. Հին դարը մինչեւին օրերէն սկսելով կը վերջանայ հինգերորդ դարու մէջ. 476 Ց. Ք.։ Հինգերորդ դարէն մինչեւ տասնրիգերորդ դարը կ'երկարի մէջին դարը։ Նոր դարը կը սկսի տասնրիգերորդ դարէն եւ կը հասնի մինչեւ Ֆրանսական 1789 թուականն։ Այդ թուականէն մեզի կը կապենք ժամանակից դարը։ Այս վերագրումներէն յետոյ, ունկնդրը կամ ընթերցողը ա՛լ դիւրին մը կը գտնէ Նարեկացիի ապրած ժամանակագրական շրջանը։

Երկու խօսք ալ, ու վերջացնեմ։ Լուրջ քննադատութիւն մը ընելու համար պէտք էր որ ձեռքիս տակ ունենայի խնդիրի առարկայ եղած գործը։ Իմինս պարզ դիտողութիւններ մըն էին, որոնց համար, ցաւով մը կ'ըսեմ թէ. քանի մը բաղաքական եղբարներ՝ անվայել լեզու գործածեր են ինձի դէմ, հոս ու հոս։ Այդ նախանձները ինձի չեն հաս։ քանի որ ա՛յդքան վարէն կուգան։ Վճիռ տալերին մէջ, մինչեւ արձիւները կ'երիթեւեն, վա՛ր, ճահիճ մէջէն, ակռաները կը կռկռա՛ն։ Շաբաթը անգամ մը չապիկ փոխելու պէս սկզբանք փոխողներէն ինչ զգացում ստացայ։ Կ'արգանտարիմ իրենց վրայ։ Ձեմ ցաւիր, որովհետեւ գիտեմ թէ, խորհելէ աւելի խոնարհելու յարմարութիւն ունին ատոնք։ Մեր լոյսը, սակայն, գրական վիճաբանութեան մը մէջ գիտնականաբար՝ ընդհակառակ մը կը նուիրեմ Ռուբէն Բագատեանին, որ ծաղկաթի ու հանգիստ երիտասարդ մըն է։ Ոը յարգեմ բոլոր անոնք, որ կը սիրեն գրականութիւնը ու կը սիրեմ ամէն անոնք որ կը յարգեն գրիչը։ Վիճաբանութեան սկզբանքը կ'ընդունիմ, սակայն անձնականութեան հետ չեմ իմար։ Մրտքիս սլաքը ու հոգիս սլացքը կ'ուղղուին միայն ենթակային գրական գործին վրայ։

Սրբազ ՄԻՀՐԱՆ ԻՍԳԻՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Նահանջը դէպ ի Մուքդեն։— Տպաւորութիւնը Բեղերսպուրգի մէջ։— Ռուսերը Սեն-Թալի մէջ։— Օրլովի զօրաբաժինը։— Տեսակցութիւն մը։

Բարիզ, 5 սեպտ.— Ազգի գիւղերը, կ'ըսէ Մաքեն, Բեղերսպուրգի մէջ վշտալի յուզման վայրկեան մը անցուցին։ Պատերազմի դաշտէն առնուած վիրաւորեալներ կարծեցնել կու տային թէ Բուրսթաթքին զօրավարին փարած յարձակողական շարժումը՝ Բուրսթի զօրավարին շրջառիկ շարժումը կեցնելու համար, չէր յաջողած, թէ դէպ ի Մուքդէն նոնոնցը անդարմանելի կերպով վտանգուած էր, թէ Շեռաքէպերկ զօրավարին հրամանատարութիւնը տակ գտնուած սիպերիական առաջին զօրաբանակը, որուն բաղդը բնաւ չի մտաբր, ջախջախուած է եւ թէ տասը օրուան ար ճակատամարտը ուտարած է ռուսական պարտութիւնը մը։ Բուրսթաթքին զօրավարին մէկ հեռագիրը, սակայն, իրաց վիճակը պարզեց եւ հանդարտեցուց տիրող բուռն անձկութիւնը։ Բուրսթաթքին զօրավարը յաջողած է համախմբել իր բանակին երկու երրորդ մասը՝ Սան-Թէյի մէջ, Լիաօ-Եանկի հիւսիսային կողմէն 20 քիլոմէթր հեռաւն։ Ամենա ալ արդէն յաջողութիւն մըն է Բուսրսթաթքին զօրավարին համար որ կրցած է ազատել թշնամիին անարկու շրջապատումէն եւ ապահովել դէպ ի Մուքդէն։ Ատոր բոլորովին հակառակն է, Բուրսթաթքին զօրավարը, Լիաօ-Եանկէն հեռանալէն առաջ, իր զինուորները այնպէս մը համախմբած է, որպէս բացարձակապէս ուրն է իր նահանջին դէպ ի Մուքդէն։ Այդ հեռագիրը երէկ իրիկուն ժամ 7ին Եէն-Թայէն ղրկուած, ցոյց կուտայ զինուորներուն կացութիւնը։ Բանակին մեծ մասը համախմբուած է Եէն-Թայի հանքերուն հարաւային կողմը՝ Լիաօ-Եանկի հիւսիսային արեւելեան կողմէն 15 քիլոմէթր հեռաւն։ Միւս մասը, որ բոլորովին կը պարպէ Լիաօ-Եանկը եւ ամրացած դիրքերը, Թայլէք գետակը անցած է եւ ոլ եղերքին երկայնքը կը կենայ Լիաօ-Եանկի մօտ, իրրեւ վերջապահ։ Ճարտարական զինուորները կը յառաջանան արտի մը մէջ պահուրտած. այդ արտին բարձր խոտերուն մէջ էր որ Օրլով զօրավարին զօրաբաժինը պաշարեցաւ Բուրսթի զօրավարէն, առանց ուրիշ ուրիշ մը յանկարծակիի գալով։ Մինչ գունդ մը՝ հազար հինգ հարիւր հոգիէ աւելի կը բաղկանայ՝ այրինքն իր զինուորներուն կէսը։ Շեռաքէպերկ զօրավարը Եէն-Թայի մօտ կը գտնուի, փախչելով Օքտ. զօրավարին ձեռքէն այն միջոցին իսկ երբ չրջապատուած էր եւ անոր հրամանատարութեան տակ գտնուած սիպերիական զօրաբանակը, երեսուն հազար հոգիէ բաղկացած, փճացած կը նկատուէր։ Վերջ մը միայն ամբողջովին ղեռեցաւ։ Լիաօ-Եանկ կ'ապրի։ Ցայսմ չէ թէ Բուսրսթաթքին զօրավարը ժամանակ ունեցած է կարգի տալու իր մեծաքանակ պաշարները, եւ կամ կրցած է զանոնք Մուքդէն փախադրելու։ Ճակատամարտէն քանի մը օր առաջ լաղմթիւ փոխադրախումբեր տեսնուած են ինչ որ կարծեցնել կուտայ թէ ռուսական ընդհանուր հրամանատարը թերացած չէ իր նախատեսութեանը մէջ։ Այս առթիւ նոքին կը կրկնեմ թէ Բուսրսթաթքին զօրավարը ամէն առնէն աւելի հմտակարութիւն կը վարչէ։ Թէ՛ քաղաքին եւ թէ բարձրագոյն շրջանակներուն մէջ վերջին դէպքերուն համար կ'ըսուի թէ Բուսրսթաթքին զօրավարին կողմը նախատեսուած էին։ Պորիս մեծ դուքսին հետեւորդ սպաներէն Տէմիտով հարիւրապետին հա, որ մեծ դուքսին հետ դեռ նոր Բեղերսպուրգ դարձած է պատերազմի դաշտէն, եւ որ հոն չատ մտերմական լարաբերութիւններ ունեցած է Բուսրսթաթքին զօրավարին հետ, տեղեկութիւն մը ունեցայ։ Հարիւրապետին խօսքերը ցոյց կուտան թէ ալ միայն ամէն բան կարգուած չի նկատուիր, այլ թէ ամէն առնէն աւելի պէտք է յուսալ։ Հարիւրապետը ըսաւ.— «Նախորդ ատակցութեանս մէջ ըսի թէ Բուսրսթաթքին զօրավարը Լիաօ-Եանկէն պիտի հեռանայ մեծ ճակատամարտ մը եւ ոը մեծամեծ կորուստներ պիտի պատճառէ թշնամիին։ Այդ դէպքը պատահեցաւ։ Ճարտարները կը խոստովանին թէ ոնոգին կորուստ ունեցած են։ Մոռանցեք թէ մեռած կամ վիրաւորուած այդ երեսունրինգ հազար հոգին պէտք է աւելցնել Բարթ-Արթուրի առջեւ զոհուած վաթսուն հազար հոգիին վրայ։ Ճարտարական բանակը, նեղազած ու տկարացած, այն տեղակ ձիգ մը ըրաւ զոր անկարելի է երկարել մարդկային ոյժերէն ոնդին։ Ռուսերը կը քաշուին իրենց պարենաւորման կեդրոնին վրայ, անընդհատ ուեւցնելով իրենց զօրութիւնը եւ զինուորները։ Մինչդեռ Օկամա զօրավարին բանակը կը տկարանայ Ռուսերը հալածելով, ան ջանաւոր իր գործողութեանց խարխարեն հետզհետէ աւելի անոնց հետաւորութեամբ մը։ Մինչեւ հիմա պատերազմի մասնակցող ռուս զինուորը երը մեր ուսնեցածէն նուազ կատարելագործեալներն են։ Բան իսկ բանակը հասնելու վրայ է։ Ընդհակառակը Ճարտարները, պատերազմի սկիզբէն ի վեր, իրենց բանակին ամէնէն ընտիր մասը հանած են Ռուսերուն դէմ։ Բարթ-Արթուրի եւ Լիաօ-Եանկի առնեւ ամէնէն աւելի ի Ճարտի անձնապահ զինուորները վանուեցան։ Անոնց ստանձիկ պահնորդները նոր գրուած անիրթ զինուորներէ միայն կը բաղկանան։ Հետեւաբար Ռուսերուն համար ապագան մթին չէ։ Այնպէս կը նկատեմ թէ երբ մեծ դուքսին հետ վեց չաբաթէն պատերազմի դաշտը դառնամ՝ բաղդին երեսը արդէն փոխուած պիտի ըլլայ։ Ձեմ կարծեր որ լուսաբիկ տարուան յուսիսէն առաջ պատերազմը կարենայ աւարտիլ։»

ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Լիաօ-Եանկի ճակատամարտը։— Բաղարբեն լոմբ.— Հրդեհ.— Ռուս սպայի մը լայտարարութիւնը։

Բեղերսպուրգ, 5 սեպտ.— Պաշտօնաթերթին թղթակիցը կը հեռագրէ Մանջուրիէն թէ երկաթուղիի կոտորումները սեպտ. 3ին մինչեւ Եէն-Թայ երթեւեկած են։ Լիաօ-Եանկի ամրակոծութիւնը, որ սեպտ. 1ին սկսած էր, հետեւեալ երկու օրերն ալ չարունակուեր է։ Բաղաքը չրջապատող ամրացները երկու օր ենթարկուեցան բուռն թնդանօթաձգութեան մը եւ ճարտարական հետեւակներուն կատաղի յարձակումներուն։ Բոլոր այդ յարձակումները եւ մղուեցան, մանաւանդ փոքր ականներու միջոցաւ։ Այսուհանդերձ, սեպտ. 4ին Ռուսերը թաղուցին Լիաօ-Եանկը ու ամրացները, եւ ոլորեցին պաշարներուն մնացած մասը։ Կայարանը, արտաքնաները եւ չինական քաղաքը, որուն բնակիչները հեռացած էին, շատ վնասուեցան երեք օրուան ռմբակոծութենէն։ Բաղաքը դեռ կը մնայ շատ մը տեղերէ։ Սեպտ. 2ին եւ 3ին կարեւոր ընդհարումներ տեղի ունեցան արեւելեան կողմը եւ Եէն-Թայի կայարանին ու չինական ոճուխի հանքերու չրկակները։ Եր. էու կողմերուն համար ալ կ'ըսուի թէ եռ քաշուած են։

— Նովոսքի Ցճիսի մէկ աշխատակիցը տեսակցեր է Շիրաէվ հարիւրապետին հետ, որ Մանկո ոլին կ'ամրցներ Բեղերսպուրկ տանելու Բուրսթաթքին զօրավարին մէկ տեղեկագիրը։ Այդ սպան յայտարարեր է որ կը նախատեսուէր թէ Բուրսթաթքին զօրավարը պիտի հրամայէր նահանջել՝ կարելի եղածին չափ մեծ կորուստներ պատճառելով թշնամիին։ Պատերեան բոլոր վարութիւնները չաջանց Լիաօ-Եանկէն ուրիշ տեղ փոխադրուած են։ Օգոստոս 15ին քանի մը պանքներու եւ թղթատարական հիւղեր միայն մնացած էին։ Բուրսթաթքին զօրավարը երկաթուղիի նոր ճիւղ մը գիծ մը չինել տուած էր։ Շիրաէվ հարիւրապետը ըսեր է որ Բուրսթաթքին զօրավարը թարմ ու քաջարի երեւոյթ մը ունի։ բանակը կը պտտի զայն. զօրավարը չատ պզտ վարմունք մը ունի, մանաւանդ զինուորներուն հանդէպ. քաջալերելով անոնց մէջ խաղը, երգերը եւ նուագածութիւնը։ Զօրավարը քանի մը չաբաթ առաջ կ'ըսէ եղեր թէ մինչեւ հիմա ամէն բան իր ծրագրին համաձայն կը կատարուի, ինչպէս ենթադրած էր։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Նոր յարձակումներ.— Նորագոյն տեղեկութիւններ։— Ճապոնական նոր զինուորներու առաքում — Ցուսահատ յարձակում մը։— Ճարտնական անյաջողութիւն մը։

Զէ-Ֆու, 5 սեպտ —Բարթ-Արթուրի վրայ կատարուած երկրորդ ընդհանուր յարձակումը կատաղի ճակատամարտի մը պատճառ եղաւ որ տեւեց օգոստոս 27էն մինչեւ 31ի առաւօտ։ Այդ մինչեւ Ճարտարները եռ քաշուեցան, պահելով միայն Բալանկէնը, ուր ասկաւին կը մնան։ Նորէն ուժգին յարձակում մը կատարեցին Իլանի վրայ օգոստոս 30ին, բայց այդ դիրքը չկրցան գրաւել։ Ռուսերը այդ չորս օրերուն մէջ՝ 3000 հոգի կորսնցուցին եւ Ճարտարներն ալ ուր հազար։ Զինագի մը որ սեպտ. 2ին Բարթ-Արթուրէն մեկնած է, կ'ըսէ թէ նոյն օրը Ճարտարները կատաղի յարձակում մը կատարեր են կէս գիշերէն հաքը ժամ 3էն մինչեւ ժամ 6, բայց եռ մղուեր են։ Ամբակոծութիւնը լեռոյ վերակսեր է։ Ճարտարները գլխաւորաբար Շու-Շի-Եէնէն եւ Բալանկէնէն կրակ կ'ընէին, իսկ Ռուսերը Անցահանէն, Ռլանկէնէն։ Կ'ըսուի թէ չաբաթ մը առաջ Բարթ-Արթուրի պահեստ զօրքերուն թիւը 15,000 հոգի էր, եւ թէ վերջին կորուստներէն հաքը պատերազմել կարող զինուորներուն թիւը հազիւ 12,000ի կը հասնէր։ Վերջին սեղեկութեանց նայելով՝ Ճարտարները իրենց բոլոր ջանքերը կը կեդրոնացնեն քաղաքին հիւսիսային կողմը, երկաթուղիով Բարթ-Արթուր մտնելու համար։ Ռուսերուն ամրոցներուն դիրքը որ թոյլ կուտայ անոնց փոխադրութիւններ իրարու օգնելու, մեծապէս կը դժուարացնէ Ճարտնական ծրագրին գործադրութիւնը, եւ այս վերջինները հիմա կը ստիպուին որ գործողութիւնները երկու ամիս եւ աւելի տեւեն։ Ռուսական պահակազօրքին քնաւ ժամանակ չեն թողուր, վասն զի մէկ յարձակումը հազիւ թէ եռ մղուած է, թնդանօթաձգութիւնը կը վերսկսի նոր ուժգնութեամբ մը, բայց Ռուսերը, թէեւ չատ վնասուած, կը չարունակեն իրենց կատաղի ընդդիմութիւնը, վասն զի ըլլալով որ Բուրսթաթքին զօրավարը քիչ տանջեն օգնութեան պիտի փութայ։ Կը վախցուի, սակայն, թէ մի գուցէ Լիաօ-Եանկի գրաւումն լուրը վհատեցուցիչ ազդեցութիւն մը գործէ անոնց վրայ։

Լոնտոն — Զէ-Ֆուէն հեռաւեալը կը գրեն Տէյլի Քրոնիքիի։— Այս չաբթու ճապոնական քառասուն զօրագունդեր թոքիոյէն ճամբայ պիտի ելլեն լրացնելու այն պակասները որոնք առաջ եկան Բարթ-Արթուրի առջեւ եղած կորուստներէն։ Սայլք ղրկուած առնուած լուրերու նայելով, այդ կորուստները 25,000 հոգի կը հասնին։ Ճարտարները միւս 45,000 զինուոր կը յաջողցնեն Բարթ-Արթուրի պաշարմանը։ Ռուսական պահակազօրքերուն թիւը 11,000ի իջած է. կ'ըսուի։ Հիմա կուհիմա հանդարտութիւն կը տիրէ, բայց բուռն թշնամութիւններու կը սպասուի, վասն զի նոր ընդհանուր յարձակում մը պիտի կատարուի՝ օգոստոս 20ի նման։ Անկարելի է Տալնի երթալ, վասն զի Ճարտարները կը կեցնեն բոլոր նաւակները։ Զինուորներուն ընթացքին հետեւանքով։ Զինուորները երբ բանուին, կ'ըսեն թէ Ճարտնական պաշարներ կը տանին Տալնի։ Լեռոյ Բարթ-Արթուր կ'երթան իրենց ապրանքը ասելի սուղ ծախելու համար։

Զէ-Ֆու.— Օգոստոս 29ի գիշերը Ճարտարները Բալանկէնի մէջ յանկարծակի յարձակեցան Ռուսերուն վրայ որոնք չաս փղանոց յոգնած էին, եւ մեծ կորուստներ պատճառեցին անոնց։ Ռուսերը եռ քաշուեցան եւ Ճարտարները ձեռք անցուցին անոնց դիրքը։ Օգոստոս 30ին առաւօտեան կանուխ Ճարտնական բազմաթիւ զինուորներ նոր գրաւուած դիրքէն մեկնելով յաւատարական յարձակում մը ըրին երլանկէնի եւ չրջակայ ամրոցի մը դէմ. մինչեւ իրիկուն մէկ քա՛ի անգամ կրկնեցին այդ յարձակումը, սակայն հազար հոգի կորնչեցնելէ ետքը սահմաներ են եռ քաշուիլ։ Ճարտարները հետեւեալ օրն ալ Ռուլինկէնի մօտ ամրոցի մը վրայ յարձակեր են, առաւաւտ ժամ 7ին գիրկընդխառն կռիւ մը տեղի ունեցեր է։ Ռուսերը պարտաւորուեր են եռ քաշուիլ։ Ճարտարները թնդանօթներ առնելով փորձեր են հոն մնալ, բայց եօթը ժամ չարունակ միւս ամրոցներուն կրակին ենթարկուելով ստիպուեր են եռ քաշուիլ. սակայն յաջողեր են բոլորովին անգործածելի վիճակի մը վերածել նոյն ամրոցը, որ հիմա եւ ոչ մէկին կողմէ գրաւուած է։ Կ'ըսուի թէ Ճարտարները նոր ոյժ պիտի փնտռեն ինքզինքնին ամրանալու համար։ Ռաղաքին ամրակոծութիւնը անընդհատ կը չարունակուի։ Այս տեղեկութիւնները կը հաղորդէ անգլիերէն եւ ռուսերէն գիտցող Զինագ մը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Կարծիքները Լոնտոնի մէջ.— Լիաօ-Եանկի ճակատամարտը.— Բուրսթաթքին զօրավարին ճանչնցը.— Ճարտնական ճանչնցուն կացութիւնը։

Բարիզ 5 սեպտ.— Մաքեն հետեւեալը ստացած է Լոնտոնի իր թղթակցէն — «Իրարու չրջանակներու մէջ զարմանք կը պատճառեն ֆրանսական այն հեռագիրները թէ Մանչի միւս կողմը մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ Բուրսթաթքին զօրավարին եւ անոր բանակին կացութիւնը։ Ռուսական ընդհանուր հրամանատարին նանչնցը նախատեսուած էր։ Լիաօ-Եանկի ճակատամարտը զարմ վճռական ընել ուզեցին Ճարտարները, այդ հանգամանքը չանեցաւ։ Վերջին օրերու ճակատամարտները Ռուսերէն աւելի Ճարտարներուն սուղի նստան։ Այս միջոցիս, ինչպէս կը հաստատեն Թոքիոյի հեռագիրները, ճարտնական երեք բանակները չատ մը սաստուած են։ Մինչ միայն իրենց հակառակորդներուն ռազմերէն եւ զէնքերէն, այլ հանգիստ չունենալէ, հիւանդութենէ եւ կլիմայեն։ Ասկէ զատ Ճարտնները վերջերս այնքան չատ գրաւեցին իրենց ռազմամթերքը որ սկսաւ չարաթ մը առաջուան պէս պիտի չկրնան մրնանի կերպով գործածել իրենց թընդանօթները, ինչ որ իրենց միակ գերազանցութիւնն էր Ռուսերուն վրայ։ Այնպէս կը նկատուի թէ Բարթի եթէ կրնան բերել Բուրսթաթքին զօրավարը, Ճարտնական մեծ ծրագիրը ջուրը ինկած պիտի ըլլայ։ Այդ պարագային Բուրսթաթքին զօրավարը, որուն բանակը Ճարտնները չեր մնասած է, ոյնպէս անանպատ կացութեան մը մէջ պիտի չգտնուի, ինչպէս կը կարծուի զանազան երկիրներու, մանաւանդ Անգլիոյ մէջ։ Աւստրիկ թէ ինչպէ.— Շատ հաւանական է որ վերջին օրերու կատաղի ճակատամարտներէն ետքը, երկու բանակները ստիպուին հանգիստ առնել, վերամազմուիլ եւ պաշար եւ ռազմամթերք ստանալ։ Հաւանօրէն հանդարտութիւն մը պիտի տիրէ։ Բուրսթաթքին զօրավարը, այդ միջոցին, ամենայն երկաթուղիներ կանոնաւոր երթեւեկութեանց չնորհիւ, աւելի նոր դրութեամբ թնդանօթներ պիտի ստանայ, մանաւանդ արդէն ստացած թնդանօթներ, որոնցմէ մինչեւ հիմա չունի, եւ ուրկէ Ճարտնները չատ ունին։ Բուրսթաթքին ամէն օր եւ զրպական Ռուսիոյէն զինուորներ պիտի ստանայ, որոնք իր հիմակուան ունեցածներէն չատ լաւ են։ Ճարտնները ստանալիք նոր զինուորները թիւով եւ յատկութիւնով համարժէք պիտի չըլլան Ռուսերուն։ Ճարտ բարձրակարգ սպայ չունի, որով նոր զինուորները չեն կրնար պէտք եղածին պէս մարզուիլ պատերազմի դաշտը դրկուելէ առաջ։ Գաղափարով պարտերներուն եւ ռազմամթերքներուն, Ռուսերուն համար աւելի դիւրին է խարսինն երկաթուղիով բերել տալ, քան թէ Ճարտներուն թագիոյն։ Բուրսթաթքին զօրավարը միշտ խոր համոզմունքներ ունի ձեռքը, եւ պատերազմի առաջին տարին Ճարտներուն համար չատ անանպատ կերպով պիտի աւարտ, եթէ Բուրսթի զօրավարը ալեւ. անկարող ըլլայ չրջապատելու ռուսական բանակը, եւ եթէ, հետեւաբար, Բուրսթաթքին զօրավարը կարենայ ժամանակ չտալ »

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

ՆՈՐ ՌՄԲԱԿՈՄՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 սեպտ.— Ռէյ-Հայ-Ռէյէն կը հեռագրեն թէ երէկ իրիկուընէ ի վեր Բարթ Արթուրի կողմէն բուռն թընդանօթաձգութեան ձայներ կը լսուին։

— Մէկ չաբթուան մէջ Թոքիոյէն ստացուած զօրագունդեր զրկուած են Բարթ-Արթուրը պաշարող Ճարտնական բանակը զօրացնելու համար։

ԲԱՐԻԶ — Բեղերսպուրգէն կը հեռագրեն թէ քանի մը օրէ ի վեր Բարթ-Արթուրի մարդն տեղեկութիւն չառնուիր։ Պոմ մը կարծուեցաւ թէ Բարթ-Արթուրի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են, սակայն Բեղերսպուրգի արքունական չրջանակներուն մէջ կը յայտարարուի թէ Բարթ-Արթուրի, Բուրսթաթքին զօրավարին եւ Բեղերսպուրգի հեռագրական թել մը կայ, որով հաղորդակցութիւնները մինչեւ հիմա ապահով կերպով կը կատարուին։

ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պերլինի մէջ պաշտօնապէս կը յայտարարուի թէ սխալ է այն լուրը, որուն համաձայն, գերման կառավարութիւնը եւ կամ Վիլհէլմ կայսրը իրրեւ թէ Ռուսիոյ ու Ճապոնի պատերազմին մէջ նեղելու առաջարկութիւն մը պիտի ընեն։

ՄԱՆՁՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ընդհանուր գանանգութիւն կը յայտնի Բուսրսթաթքին զօրավարին նանչնցը կանոնաւոր կերպով կատարելուն եւ բանակը մեծ վառգէ մը ազատած ըլլալուն համար։ Զինուորները ընթացքն ալ կը գնահատուի։

— Բուսրսթաթքին զօրավարը հրաման ստացաւ յարձակողական չէ՛ր։ մի՛ չեւ որ իրեն չմնանն ճամբան գանուող Ա. զօրաբանակը եւ Լիիէվիչ զօրավարին հրամանատարութեան տակ գտնուող ենթասան հազար հոգին։

ՇԱՆԿԱՑ.— Ռուսերը բաղ'աթիւ Զ. նացի զօրամասերը վարձեցին Թիէն-Լինկի մէջ ամրացներ չինելու համար։

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Բուսրսթաթքին զօրավարը Մուքդէն ժամաներ է. նոյն տեղի Զինուորները հեռացեր են։

— Ճակատամարտները տակաւին կը չարունակեն Լիաօ-Եանկի հիւսիսային կողմը։

—Մուքդէնէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ նոյն քաղաքին ռուս զինուորները դէպի հիւսիս կը զրկուին անընդհատ։ Մուքդէնի արեւելեան կողմէն ասոր մէջն հեռուն ռուսական 18,000 զինուորներ կը գտնուին։

—Վիլնոյի, Քիէվի, Քազանի եւ Օռեսայի զինուորական չրջանակներուն մէջ երկու զրաքանչիներ պատերազմական վիճակի մէջ դրուեցան, որոնք անմիջապէս եւ միեւնոյն ժամանակ պատերազմի դաշտը պիտի զրկուին։

ԹՈՔԻՕ.— Ճապոնի կառավարութիւնը որոշեց ձիեր գնել եւ հեծելազօրքերուն թիւը աւելցնել, վասն զի Լիաօ-Եանկի ճակատամարտին մէջ հասկցուեցաւ որ ճարտնական հեծելազօրքերը անբաւական են։

ԲԱՐԻԶ.— Բուրսթաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ իր բանակին զլխաւոր մասը Մուքդէն ժամներ է, երկու զօրաբանակ ձգելով ետին, որոնք հիմա կը ուիր բանուած են Բուրսթի զօրավարին բանակին հետ։

— Ռուսերը Մուքդէնի հիւսիսային կողմը կը հաստատուին, բայց Ճարտնները չարունակեն կը նեղեն զանոնք։ Դեռեւս յորդումը արգելք կ'ելլայ փոխադրութեանց եւ հետեւաբար լաստաղաստութիւնը կը դժուարանայ։

—Բեղերսպուրգէն կը հեռագրեն թէ տեղւոյն ֆրանսական դեսպանատան խնդրանքով, Ռ. Ի. Պատերազմական նախարարը Բարթ-Արթուրի հրամանատար Շթոսէլ զօրավարէն տեղեկութիւն ուզեր թէ ֆրանսայի զինուորական կցորդը Բարթ-Արթուրէն մեկնած է թէ ոչ։ Ուեթէ մեկնած է, որ թատանին և ինչ եղանակով ճամբայ ելեր Բարթ-Արթուրէն։

ՊԱՎԼԻԿԻ ՆԱՒԱՐԱՅԻՆ

ԲԵՂԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Ռուսիոյ կայսրը այսառաւ Բրանչիա ուղեւորեցաւ՝ ալեզեռ անցընելու Պալթիկի նաւարարիշը որ մեկնելու պատրաստ է։

ԲԱՐԻԶ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ նաւային Ընկերութիւն մը կարելի յանձնարարութիւններ ստացեր է ռուս կառավարութենէն՝ կարգ մը մարտանաւերու չինութեանը համար։

Ա Ն Գ Լ Ի Ա

Էտուարտ թագաւորին առողջական վիճակը.— Լորտ Լանսդաուն ու Գ. Տէյքսուք.— Թանչիր Լիվրբուլի մէջ.— Տարօրինակ արկած մը։

Լոնտոն, 5 սեպտ.—Լիտերատուրա թագաւորը, երէկ, Լանսդաուն հասաւ Մարլինգամէն։ Այդ դարմանատունը չատ օգտուած ըլլալ կը թուի իր առողջական վիճակը, որ չատ լաւ է հիմա։ Ներքին գործոց նախարար Գ. Հէնրի Տուէլլաս, կայսրեան քարտիին վրայ, բարի գալուստ մաղթեց թագաւորին, որ կերմանին ընդունելութիւն գտաւ ժողովրդեան կողմէ, գրքինէ ի պալատը գացած ատեն։ Ակեռանարտ թագաւորն ալ երկի ատաւ Լանսդաուն հասաւ Սկոտլանդիոյ։

—Կ'ըսուի թէ ատաքին գործոց նախարար Լորտ Լանսդաուն կը փափաքի տեսնուիլ Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Գ. Տելքասէի հետ։ Լուսաթագաւորին Լոնտոն ժամանումին կը սպասէ, իր այցելութիւնը ծանուցնելու համար, եթէ օր Բարիզ գէթ ջերմութիւններու քաղաք մը, հոն տեսնցելու համար Գ. Տելքասէի հետ։

—Լիվրբուլի մէջ այս պահուս տարի համաձայնակ մը կը տիրէ։ Մա ֆկան թանչիր Վէրչին հինգ չաբաթներուն մէջ հինգ հազար ազգ մեռեր են։ Աղքատ ընտանիքներու եւ թաղերու մէջ յանախագէպ են զոհերը։ Հիւանդութեան տարածումը կը վերագրուի գէշ սննդառութեան։ Տիրող կ

բուհին ու Շլէզվիկ-Հոլշթայնի նահանգին։ Հակակերութիւն վերջը, կայսրը ծանոյց գահաժառանգ իշխանին նշանախօսութիւնը Մէքլէմպուրկի Սէպիլ դքսուհիին հետ։ Վիլհէլմ կայսեր խօսքերը ընդունուեցան եռանդուն ու բազմաթիւ հոխորով (կեցցէ)։ Աւտրիկ մէկ կարեւոր մասը Վիլհէլմ Բ.ի բանախօսութեան։

«Լուիզ Թագուհիին չափ ժողովրդական, աղքատներուն եւ տառապողներուն նկատմամբ ցոյց ասած գթութեամբ, մեր ժողովրդեան մէջ կրօնական զգացումը եւ ընտանեկան սէրը մշակելու եղանակին չնորհիւ, կայսրուհիին պատկերը անջնջելի գիծերով քանդակուած է իր բոլոր հպատակներու սրտերուն մէջ։ Ուրեմն բաժակս պարպելով Շլէզվիկ-Հոլշթայնի բարգաւաճման համար, կը խորհիմ մանաւանդ իմ սիրեցեալ կնոջս վրայ, որ դաւանող է այս գեղեցիկ երկրին, չարչանակի պատճառ ծալով։ Աստուած առաջինն պահպանէ դայն, Գերմանիոյ բոլոր կիներուն մէջ, ընդհանրապէս սիրուած ու ամենուն բարեբարող, նոյն իսկ յետագայն ժամանակներու մէջ։ «Կեցցէ՛ Ն. Վ. հոգիաւորութիւն, կեցցէ՛ իր նահանգը։»

Ինչպէս ծանուցուցաւ, Ֆրէդերիք-Վիլհէլմ գահաժառանգ իշխանը քան երկու տարեկան է, իսկ Սեսիլ-Օկիւսթէն-Մարի դքսուհին՝ 18, Շլեզուիգի մէջ ծնած ըլլալով 1886 սեպտեմբեր 20ին։ Մէքլէմպուրկի դուքսին քոյրն է, որ Ռուսպրելենսի Ալեքսանդրա իշխանուհիին հետ ամուսնացած է։ Մայրը, Անսաթաղի Մէքլէլենվա, Ռուսիոյ մեծ դքսուհի է։ Իր երեց քոյրը, Ալիքսանդրին դքսուհին, Տանըմարքայի գահաժառանգ իշխանին որդւոյն Քրիսթիան իշխանին հետ ամուսնացած է։ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին ամուսնութիւնը պիտի ամրանդէ Հոհենցոլլերի գերդաստանին կապերը Ռուսիոյ եւ Տանիմարքայի վհատեցեալ գերդաստաններուն հետ։

ՀՐԵՒՀ Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Ադեսալի հրդեհ մը։ — Մարդկային զոհեր։ — Այրեցուն բիրս ընթացքը։

Նիւ-Եորք, 5 սեպտ.— Բազաքին հրէական թաղին մէջ գտնուող ընդարձակ չէնք մը, ուր խճողուած կը բնակէին ազգաս ընտանիքներ, այրեցաւ անցեալ շաբաթ իրիկուն։ Հարիւրի չափ վառնակներէն, այր, կին ու աղջկայ, որոնք առաւաւն դէմ յարկարծակի եկան, տասնըչորս հոգի մեռան ու քանդրինգ հոգի վիրաւորուեցան։ Ոմանք այրեցան, ուրիշներ սանակոթ եղան խուճապին ատեն կամ ազատարար սանդուխին փլլելովը։ Զոհերուն մեծ մասը կիներ ու աղջիկներ են։ Խուճապի մէջոցին, այրերը չափազանց բրտութեամբ վարուեր են, աղատարար սանդուխին փլլելովը, որ չէ դիմացեր իր վրայ գտնուած ծանրութեան։ Օգնութեան փութացող ասոյիկանները ու ջրհանակիրները կը սարսափէին ծեծել երիկամարդիկը, որոնք բռունցքներով ու կիսեռով մէկդի կը հրէին կիները, ինքզինքնի՝ ազատելու համար։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Վէղիրութեան ատենաբան ուղարկեցաւ արարողապետ Իպրահիմ պէյի։

—Սրվազի նահանգին աէֆթէրտար անուանուեցաւ Եանեալի նահանգին աէֆթէրտար Եալէր էֆ.։

—Պաղատի նահանգին Հըլէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ֆոսլի գայմագամ Մալիհ փաշա։

—Առաջին ֆէրիգութեան ատենաբան արուեցաւ բժշկական վարժարանին արտաքին հիւանդութեան ուսուցիչ վիրահատ Ճէմիլ փաշայի։

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ Բարիզի մէջ նորաձեւութեանց Պուսան վաճառատան անօրէն Պ. Պլիսի եւ Լիոնի մէջ մասնաբաժիններու գործակատար Պ. Մարիքէի։ Հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ իտալացի փորագրիչ ու քանդակագործ Պ. Բիկրօ Ռըվսաուի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ քաղաքապետութեան Խորհուրդին նախագահ Խալիլ էֆ.ի կնոջը եւ երկրորդ կարգի՝ աղջկանը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Բերայի Թաղա եաւեթեան Տնօրէնի օգնական Թէվֆիգ Ամիր պէյի կնոջը եւ մաքսային Խորհուրդին անդամ Հըֆզի էֆ.ի կնոջը։ Երրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ դերձակուհի Տիկին Բաթիսալի։

ԻՊՐԱՀԻՄ ՓԱՇԱ.—Արարողապետ Իպրահիմ փաշա, երէկ, երախտագիտութիւն մատոյց յաս կայս. Դահոյից՝ իրեն չնորհուած վէղիրութեան ատիճանին համար։ Իպրահիմ փաշա արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան Թարգման ատենաբանին մէջ, երէկ դիւրը, սեղան մը արուեցաւ ի պատիւ Սըր Թոմաս Տոմվիլի, ընդհանուր հրամանատար Մալթական անգլիական նաւատորմիղին։ Ծանվակալը, երէկ իրիկուն, հիւրամեծար Հիւանի փաշայի հետ, Սըրբազան չգենուով Թարգման գնաց. քիչ ետքը ժամանեցին նաեւ դեր-ծովակալները, պաշները եւ անոնց հիւրամեծարները։ Դեսպանատան ճաշարանը չգ'ղպէս զարդարուած էր։ Հացկերոյթը սկսաւ գիշերուան ժամ 2ին եւ աւարտեցաւ ժամ 3։ւկէսին։ Սեղանին կը նախագահէր դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրայեր։ Ծովակալը երախտագիտութիւն լայտնեց իրեն նշանամբ եղած կայս. չնորհներուն համար, ըսելով որ բնաւ պիտի չմոռնայ, յեսոյ բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին եւ Անգլիոյ Թագաւորին համար։ Հիւրամեծար Հիւանի փաշա ալ պատասխանեց, Սեղանէն եւաքը երեկոյթ մը տրուեցաւ որ մինչեւ ժամ 6 տեւեց։ Ներկայ գտնուեցան նաեւ անգլիական գաղթականութեան երեւելիները ընտանիքով։ Ծովակալը ու բոլոր հեռաւորդները ժամ 5ին վերադարձան։

—Դեր-ծովակալները երէկ այցելեցին Պալատ պարիսպները։

—Սըր Բամբրճն Տամվիլ, երէկ առաւ, Հայտար Փաշա երթալով այցելեց անգլիական գերեզմանատունը։

—Դեր-ծովակալներն ալ երէկ նոյն գերեզմանատունը գացին եւ վերադարձին Ոսկեղջիւր մտնելով այցելեցին օսմ. մարտանաւերը եւ Թէրսանէն։ Դեր-ծովակալները դրաւատեցին Թէրսանէին եւ օսմ. մարտանաւերուն կատարելագործեալ վիճակը։

—Անգլիոյ դեսպանատան մէջ, երէկ գիւրը արուած սեղանին առն, դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրայեր բանախօսութիւն մը արտասանելով, գոհութեամբ լիցեց Թուրքիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ ի վաղուց ասի եղած բարեկամական յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ այն հոգածութիւնը զոր Վեհ. Սուլթանը միշտ ցոյց կուտայ՝ նոյն յարաբերութիւնները աւելի ամրապնդելու համար։ Դեսպանը լայնց թէ բոլոր Անգլիացիները երախտապարտ են կայս. այդ հոգածութեան համար։

—Իրմիրեն կը գրեն թէ անցեալ շաբաթ օր Մէնդերկեսի անգլիական նաւատաժէն քանի մը մարտանաւեր Միտիլի ու զեւերեր են։ Կերակի օրն ալ Թարմիլանու մը Միտիլի գացեր է։ Իզմիրի նաւահանգիստը մնացած մարտանաւերը քանդելու համար են եւ կը գտնուին դեր-ծովակալ Սըր Ուլլէրի հրամանատարութեանը տակ։ Զորեքշաբթի պիտի մեկնին Իզմիրի նաւահանգիստէն։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին առջին մասին բացումը ներկայ գտնուող պատուիրակութիւնը Հայֆայէն երէկ ճամբայ ելեր է Կ. Պոլիս դառնալու համար։

— Լ. Հերալտ կը ծանուցանէ թէ Հիճազի երկաթուղիին առջին մասին բացումը տեղի Դերմանիոյ կայսրը կարմիր Արծիւ պատուանշանը ասեր է նոյն երկաթուղիին առջին ճարտարպետ Պ. Մուլեթիի։

ԳԱՐԱԲԷՕՑԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Նորէն ծանուցուցաւ պէտք եղած տեղը՝ փութացնել Գարաքէօյի կամուրջին վերջնականութիւնը։

ՀԱՐՍԱՆԻՔ.—Բաղդատպետ Բըլվան փաշայի Էրէնքէօյի ամարանոցին մէջ, երէկ, տեղի ունեցաւ Ն. Վսեմութեան աղջկան ամուսնութեան հանդէսը՝ կայս. Թիկնապահ դեր-գնդապետ Ապաբլոֆի պէյի հետ, որդի զինուորական քնիչ յանձնաժողովի դեր-նախագահ Լաֆէմ փաշայի։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Սվէյնի որ ա.ճակատրդվ Բեռլինապուրկ կը գտնուի, օգոստոս 21ին Նիքոլաս կայսեր ներկայացեր է։

ՍԷՂԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ Բուլիրզեի Բասքալ Միխալ անուն ուսուցչի մը ձերբակալուելը՝ իր ազգականներէն Վանկէլի ասելը գտնուած պահուն։ Այդ անձը կը վերաբերէր ուսուցիչներու այն խումբին որուն անդամները անցեալները Բէսէնտրեի Լարիկովա գիւղին մէջ ընդհարման մը պատճառ ապանուեցան զինուորներու կողմէ։ Բասքալ Միխալ, տակէ առաջ իր ընկերներուն հետ գժտուելով, նոյն խումբէն բաժնուած էր։ Նաեւ մէկուկէս տարի առաջ Եալան անուն պալկար գործաւոր մը վիրաւորած էր։

ՊԷՇԻՐԹԱՇԷՆ ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱ եւ փոխադարձաբար չգենուային երթեւեկութիւն մը հաստատելու համար բանակցութիւն կը կատարուի Շիրքէթի եւ Մախմուտէի վարչութենց միջեւ, տակաւին երկու վարչութենց կողմէ գանձուելիք նաւուղղիչին համար դեռ համաձայնութիւն մը գոյացած չէ։

Բ. ԴՐԱՆ վիճակագրութենց յանձնաժողովը, որուն նախագահն է պետական Խորհուրդին նախագահ Սալիհ փաշա, իր պաշտօնին ձեռնարկեց։ Անդամներն են Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Դարբիէլ էֆ., պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Ըհսիլիզաէ Եքրէմ պէյ, ներքին գործոց նախարարութեան արձանագրութենց դիւանին տեսուչ Ալի Հայտար պէյ եւ պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղին անդամ Ազիզ պէյ։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական ծովային դատարանը, կ'ըսէ Սապահ, սընանկ հռչակած է Սկիւտարի չուխան հաստատուած կօշկակար Պողոս եւ Արթին Էպլէպիճեան եղբայրները։

Ռիֆիի ընդհանուր Տնօրէն Պ. Ռամպէր, երէկ, Կ. Պոլիս դարձաւ Արեւելեան ճեպընթացով։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ գործադրութենց հրամայեալ պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, երէկ, պետական Խորհուրդին մէջ գումարելով խորհրդակցութիւն կատարեց։

ԳԱՍԸՄ ՓԱՇԱՅԻ մէջ, երէկ, գնալիկներ կուսի բռնուեցան՝ աղտ մը վերաբերեալ խնդրոյ մը համար։ Կուիը սատանայելով գնալիները սկսան իրար ծեծել։ Քանի մը հոգի միլամաեցին։ Ամենայմէ ճէմալ, 20 տարեկան, քար մը դարկաւ Սալիհ անուն մարդու մը, 70 տարեկան։ Սալիհ գլխէն վիրաւորուելով վարիկնանպէս մեռաւ։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ՇԻՐԲԻԹԻ ԽԱՑՐԻԼի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ ուրբաթ եւ կիրակի օրերը կատարարք չգենուային կողմէ Վերինվատարի մէջ կատարուած յաւելուածական երթեւեկութիւնը վերցած է այսօրուընէ սկսեալ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այն այցելութեան միջոցին զոր Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր կատարեց Խասքիւղ, ընկերակցութեամբ Բարթող էֆ. Թէլեանի, ալէք անցընելու համար Գալիֆաեան Որբանոցին վերակենդանութեան գործը, Ն. Սրբազնութիւնը որոշեց ի շտապակարաններու զնեղման ձեւերը ու տեղերը։ Ներկայ էին Խնամակալուհի Տիկիններ եւ չենութեան յանձնժողովին անդամներ։

Որբանոցին արտաքին դրան ճակատը պիտի զնեղուի կայս. Թուղրան եւ ներքինը պիտի երեւան «Գալիֆեան Որբանոց» բառերը։ Իսկ ներքին դրան վրայ պիտի արձանագրուին Որբանոցին կանոնագրութեան թուականները, մասնաւոր տեղ մը ալ լատակացուելով նուիրատուութենց յիշատակարանի մը։

*** Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեան որ ա՛ եւ է տարի չի կորսնցներ օգնելու համար կարօտեալներուն, ինքնաբերաբար 50 ասկի նուէր զրկած է, Գալիֆեան Որբանոցի կահաւորման ծախքերուն լատակացուելու համար։

— Խասքիւղի ներսէսեան վարժարանին վերաշինութիւնը արտասով կայս. Պէրթը, որուն չնորհուած ըլլալը ծանուցած ենք արդէն, երէկ յանձնուեցաւ Պատրիարքարանի։

— Տնտես. Խորհուրդը իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ զրաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.—

1. Պալաթի Թաղ. Խորհուրդը ծանուցանելով թէ Թաղին բնակիչներէն Մանրիսմ Մանուկեան անուն կինը յառաջադոյն եկեղեցւոյն կատարած մէկ ուսնը այս անգամ կ'ուզէ եւ առնել, անօրինութիւն խնդրած էր։ Խորհուրդը քննելով կանանցին արամադրութիւնները եւ համաձայն գտնելով զանոնք ներկայացնել ուսալարկութեան, ընդունելի դտաց եւ որոշեց կանանցին ջնջման մասին պէտք եղած հրահանգը տալ Թաղ. Խորհուրդին եւ ըստ այնմ յայտագրել Ս. Պատրիարք Հօր։— 2. Պէյգօզլի Թաղ. Խորհուրդին մէկ գրոյն վրայ, Խորհուրդը կարեւորը անօրինեց եկեղեցւոյն սնուցիկին՝ գանձապահ հանդուցեալ Փափուղեան Գրիգոր էֆ.ի ունեցած մէկ պահանջի խնդրոյն համար, եւ որոշեց ըստ այնմ հարկ եղած հրահանգը տալ Թաղ. Խորհուրդին։— 3. Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը արտօնութիւն խնդրած էր երկու կրպակներ կառուցանելու եկեղեցւոյ սեփական մէկ գետնին վրայ։ Սէլամսըզի մէջ։ Խորհուրդը նկատողութեան առնելով այս առաջարկը եւ քննելով ներկայացեալ լատակագիծն ու նախատեսեալ ծախսը ցուցակը, ընդունելի դտաց, եւ առաջին կրպակին չինութեան արտօնութիւնը արուելու համար կարեւորը լայտագրեց Ս. Պատրիարք Հօր, իսկ երկրորդ կրպակի չինութեան մասին ալ հարկ դտաց լատակագիծը պարտաստող ճարտարպետին ինչ ինչ բացատրութիւններ առնելէ ետքը՝ արտօնութեանը մասին կարեւորը անօրինել։— 4. Գանիալիի Թաղ. Խորհուրդին առենապետ Մի.հէնթսեան էֆ. հրաժարած էր։ Ս. Պատրիարքին յանձնարարութեան համաձայն ուշադրութեան առնելով հրաժարագիրը, որոշեց իր յաջորդ նիստին հրաւիրել լիցնել էֆէնտին եւ հրաժարման տեղի ունեցող պատճառները տեղեկանալէ ետքը հարկ եղածը անօրինել։— 5. Ալէմտաղի եկեղեցւոյն եւ չրջապատերու նորոգութեանց մասին զրկուած ճարտարապետի մասնացած տեղեկագիրը ուշադրութեան առնելով, որոշեցաւ Խորհրդոյ լատաջիկայ նստին հրաւիրել ճարտարապետ Միհրան Ալեքսանդրեան եւ Մելիքսետ Մելիքսետեան էֆէնտիները եւ անոնց հետ բանակցութեամբ կարեւորը աբօրինել այդ նորոգութիւններուն համար։— 6. Ս. Պատրիարքը Խորհրդոյ նկատառութեան յանձնած էր Սկիւտարի երեք եկեղեցիներուն Թաղ. Խորհուրդներուն կողմէ մատուցուած մէկ դիմագրիրը, որ կը վերաբերէր Աղքատախնամի նախորդ Տնօրէն Խորհրդոյ համարտաւութեան տեղեկագրին հրատարակութեան խնդրոյն։ Խորհուրդը ուշադրութեան առնելով խնդիրը, հարկ դտաց Աղքատախնամի հաշիւները եւ տեղեկագիրը պահանջել եւ քննելէ ետքը զանոնք, արդիւնքին համաձայն կարեւորը անօրինել անոր հրատարակութեան մասին։— 7. Կասպատի վանահոր մէկ գրոյն վրայ, որ կը վերաբերէր Ալիւր գիւղի բնակիչներէն Հիւսեան Նշանի՝ Վանայ առաջնորդարանէն ունեցած մէկ պահանջի խնդրոյն, Խորհուրդը որոշեց գրել Վանայ Առաջն. Տեղապահին եւ Գիւտ. վարչութեան եւ հարկ եղած բացատրութիւնները պահանջել։

—Պէրաթի նախորդ հոգեւոր տեսուչ Տ. Ներսէս Վրդ. Խապայեան երէկ մայրաքաղաքս հասաւ եւ հիւրընկալուեցաւ Սրուանդզմատեանը։ Տ. Ներսէս Վրդ. այցելեց Ս. Պատրիարքին,

— Պաղատի Բաղ. Ժողովի կողմէ հեռագրաւ խնդրուած է որ Պատ. Փոխանորդ Ներընթար Տ. Սերոբէ Վարդապետ Սամաւէլեան փութով իր պաշտօնատեղին զրկուի, ուր իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ եղած է։

— Երուսաղէմի Պատ. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Եպիսկ. Սրբեցեան՝ երէկ այցելեց Ս. Պատրիարք Հօր, եւ տեսակցեցաւ նաեւ դիւանական Թէլեան եւ Խաչատուրեան էֆ.ներուն հետ։

— Մայր Եկեղեցւոյ Աւագերէց Տ. Եղիշէ քահանայ երէկ հրաժարական մատոյց Ս. Պատրիարքին. Մայր Եկեղեցւոյ քահանայներուն մէջեւ ծագած անհամաձայնութեան մը պատճառաւ։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՆ ՏԸ ՖՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՕՍՄԱՆԱՑ ԵՒ ՔԱՐԷՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 սեպտ.— Սէսլէն հեռաւորը կը հեռագրէ՝ Տէյլի Մէյլի.— «Բարէյի հիւսիսային արեւելեան կողմը գտնուող Ռուսերուն նահանջի գիծը կըսբուեցաւ ճապոնական զօրաբաժիններուն կողմէ որոնք ցամաք ելած էին Բասիէթի ծովածոցը»։

ՈՒԼՑ-ՀԱՑ-ՈՒԼՑ. — Առջի գիշերը բուռն թնդանօթաձգութեան ձայներ լսուեցան բաց ծովէն։

ԹՈՔԻՕ. — Ռիւթէր կ'ըսէ թէ Լիսոնանկի ճակատամարտին մասնակցող Ռուսերը կը բաղկանային հետեւեալներու 184 վաշտերէ եւ 128 հեծելազունդերէ, որոնք 572 թնդանօթ ունէին։

ԲԵՌԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Բուրսթաթքին զօրավարը երկկուան թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ կայսեր.— «Այսօր նշանակելիք զինուորական նոր գործողութիւն մը չկայ, բաց է լատակացնել դիրքերու մէջ կատարուած քանի մը ընդհարումներէ»։

— Լիսոնանով սեղակալը Բարտաքովայէն հետեւեալը կը հեռագրէ կայսեր, Նովիքի յածուորակին գործին համար.— «Սեպտ. 6ին ճապոնները հեռացան Նովիքէն։ Ռուս զօրաւորմբին պէտք եւ քանի մը սպաներ դարձին նոյն նաւը, ուր Թորփիլի թիւերը դան զրա ճապոնները դրած էին յածուորակին զանազան կողմերը։ Մինչեւ հիմա գտնուած Թորփիլներէն ինը վերցուեցան։

— Նիքոլա կայսրը Բրանթաս ժամանց եւ Պալթիկի նաւաբաժինը ալէք անցուց։

— Վիլնայի, Բիէվի եւ Բազանի զինուորական շրջանակներուն մէջ երկու զօրքանակներ պիտի կազմուին որոնք միասին ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի պատերազմի դաշտը։

—Բուրսթաթքին զօրավարը, մինչեւ որ բաղմաթիւ զինուորներ ասանայ, պաշտպանողական վրայ պիտի մնայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուէյ-Հայ-Ուէյէն կը հեռագրեն թէ երկ իրիկուն նոյն քաղաքէն բուռն թնդանօթաձգութեան մը ձայները լսուեր են Բոթթ-Արթուրի կողմէն։

—Զէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ ճապոնները նոր լարեակում մը կը պատրաստեն որ չարաթ օրը, սեպտ. 10, պիտի կատարուի։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԷՊ Ի ՄՈՒՐՏԷՆ

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ՄԸ ԱՆՈՒՍԱՓԵԼԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 սեպտ.— Վերջին տեղեկութենց նայելով Բուրսթի զօրավարին բանակը հիմա կը գտնուի Մուքչէնի տարեւելեան կողմէն քսանչորս մղոն հեռուն եւ նոր զօրավարին բանակը՝ արեւմուտքէն քսան մղոն հեռուն։ Մեծ ճակատամարտ մը անխուսափելի է։

ՉԻՆ ԵՒ ԹՈՆՔԻՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Բէքինի ֆրանսական հիւպատոսը որ այսօր հոս ժամանեց, կը յայտարարէ թէ կրնայ հաստատել որ այն պարագային երբ ճապոնները միչտ յաղթող հանդիսանան, Չին տարմաղիր կ'ուզեւայ Թոնքին տրչուելու։

ՀԱՐՈՆԱԿԱՆ ՆԱԻԱՐԱՖԻՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճապոնական փոքր մարտանաւերու խումբ մը հեռագրութիւններ կը կատարէ Մանչուրիոյ ջրանցքներուն եւ գետակներուն վրայ. մինչեւ Մուքչէն պիտի երթայ։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԻՒ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶՊ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Թաղեալ հասարակներու Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ Դարասսի հանքերու Ընկերութիւնը վճարած ըլլալով դրոշմի տուրքը իւրաքանչիւրը 4.40 Օսմ. ասկինոց 3 հազար բաժնեթուղթերու եւ իւրաքանչիւրը 22 օսմ. ասկինոց 5 հազար բաժնեթուղթերու, ինչպէս նաեւ 4.40 օսմ. ասկինոց 3 հազար եւ 22 օսմ. ասկինոց 5 հազար պարտատոմսերու —զորս որոշած է հրապարակ հանել՝ իր դրամագլուխը աւելցնելու համար— վերոյիշեալ բաժնեթուղթերու եւ պարտատոմսերու տէրերը միայն զանոնք պիտի ներկայացնեն Պոլսոյ կողմը՝ Զէկնարանի վարչութեան մէջ գտնուող դրոշմի դիւանին, ուր կանոնական ձեւակերպութիւնները պիտի կատարուին՝ նոյն արժեթուղթերը դրոշմելու համար, առանց ո եւ է ծախք վճարելու։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

25/7 Սեպտ. 1904 1—3

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

Վաղը՝ չարաթ, Հրէից տարեգլուխ ասնին առթիւ Սակարանը գաց պիտի մնայ։

ՓԱԿՈՒՄ 26 Օգոստոս

Օսմ. Գոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	94	05
Ամէնէն բարձր գին	»	94	06
Ամէնէն վար գին	»	93	26
Բուսէլիի Երկաթուղի զոց.	Ֆր.	121	25
Ամէնէն բարձր գին	»	121	62
Ամէնէն վար գին	»	121	25

ԲԱՑՈՒՄ 27 Օգոստոս

Օսմ. Գոնսոլիտէ Միացեալ	Ֆ. Ֆ.	94	10
Բուսէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	121	75
Նիքոլէթի Խալիթէ		93	31
Սամանէթ		—	—
Ռէյթ		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		426	—
Տէրբոզ		244	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	12
» ժէյնանես		2	—
» պարտատոմսուղթ		494	—
Բարտի Ֆ. Պոլսոյ		512	—
Թրանսվալ		93	—
Գրէյաթ Ֆոնսթէ էյիրսէյն Ա		252	—
» » » Բ		267	—
Լավրեսմ		49	—
Անատոլիի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	87
» պարտատոմսուղթ	«	525	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	17 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	22	06 1/4
» » » չէք	»	—	—
Գերմանիա անտակոս չէք	մարք	19	71
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21	91

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բոլ եմբէրքսլ	»	22	20
Քրամից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	105	02
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուլալի Զէզիզաղաճ	Օ. Ո.	6	62

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Սեպտեմբեր

Անգլիական Քանսոլիտէ		93	63
Միացեալ պարտք	բաց.	86	25
	զոց.	95	87
Օսմանեան Պանքա		12	75
Ռուսական 1888-1889		93	—
Հելլենական 5 %		46	—
» Մոնոբոլ		47	75
Պուլկարական 1892		93	25
Եգիպտէն իւնիֆէտ		105	75
Ջարոնական %		74	—
Թրանսվալ		3	68
Շարթիւտ		1	56
Փորտանակագիր		95	35

ԲԱՐԻԶ, 8 Սեպտեմբեր

Ֆրանս. Ռենտ 3 %		98	77
Միացեալ պարտատուղթ	բաց. Ղրշ.	87	45
	զոց. »	87	72
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	575	—
Օսմանիէ	»	—	—
Բուսէլի երկաթուղի	»	122	25
Օսմ. մարտատուն	»	458	—
Օսմ Ռէյժի	»	381	—
Բոխոմիթ Թիւրք 4 %	»	508	—
Ֆ.էրի Լիոնէ գուլրոնը կարած	»	1154	—
Իսպանական Ռենտ	»	102	95
Սպանիական արտաքին	»	68	45
Աւստրիական	«	103	75
Քրանսվալ	»	94	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	93	25
Ալֆ Լէոնէ վրայ	»	25	230
Դրամագլուխ	»	—	—

ԳԵՐԼԻՆ, 8 Սեպտեմբեր

Միացեալ պարտատուղթ	Ֆր.	64	—
Բուսէլի երկաթուղի	»	123	75
Ռնաա. երկթ. պարտատուղթ	»	103	60
Ֆին. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	290

ՊՐԻՈՒՍԷԼ, 8 Սեպտեմբեր

Միացեալ պարտք		86	52
Բուսէլի երկաթուղի		122	25

ԷՖՕԼ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՖՐԱՆՍԷԶ

ԱՂՔԱՏՈՑ ՀԱՄԱՐ

Տիկնայք Ա. Տրվոյի ու Շաֆճերի վարչութեամբ

Դասախօսութիւնները Գանտիլիի դպրոցին (գէլերօթիկ) մէջ կը սկսին սեպտ. 6)19 երկուշաբթի օրը, իսկ Բերայի վարժարանին (ցերեկօթիկ) մէջ սեպտ. 8)21ին, չորեքշաբթի օրը։

Տեղեկութենց համար դիմել Բերա, Եէմէնիէի փողոց, թիւ 35։

1—12

ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ

25րդ տարեշրջան

Վարժարանը, իր 25ամեակին առիթով վերակազմուած է նոր եւ լուսաւոր կարգադրութիւններով. կը բացուի Դշ. օր Սեպտեմբեր 7ին (Ն. Տ.)։ Առեւտրական ուսումներ մեծ տեղ մը կը բռնեն բարեփոխեալ Մրագրին մէջ։ Վարժարանին Ուսմանց Ընթացքը վերամշակեալ է, 2 տարի նախապատրաստական եւ 4 տարի ալ Վարժարանական կարգերու համար։ Ուսուցչական մարմինը կը բաղկանայ հմուտ եւ փորձառու ուսուցիչներէ որոնց 5ը գալիցիներու ընթացաւարտներ են եւ 1ը՝ հմուտ արաբական մը։ Առողջական տեսակէտով Վարժարանին դիրքը անդուգական է։ Իր յատուկ բժիշկը մօտէն կը հսկէ աշակերտներուն առողջական վիճակին վրայ։ Տնօրէնը եւ ուրիշ 4 գիշերօթիկ ուսուցիչներ, որոնք Վարժարանին չէնքին մէջ կը բնակին, մօտէն կը հսկեն աշակերտներուն վարք ու բարքին վրայ։ Վարժարանին տարեթուիչն է 16 օսմ. ասկի, որուն կէսը Սեպտ.ի ըսկիզբը վճարելի է, եւ միւս կէսը՝ Յունվարի վերջերը։

ՇԱՆՕԹ. — Կ. Պոլսէն եկող հին եւ նոր աշակերտներ կրնան կէս գինով Հայատարփաշյէն երկաթուղիով Իզմիտ գալ, դիմելով մինչեւ Օգոստ. 18/31 Պայազիտ, Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի։ Վարժարանին նոր յայտագիրը ստանալու համար դիմել Մր. Ռ. Ռ. Բիթի, Պայազիտ, Կ. Պոլիս։

11-15

ZԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԾԱՐ

398 ՍԵՍ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 398

ԾԱՆՈՒ ԳԱՐԵՁՐԱՏԱՆ ՎՐԱՑԻ ՅԱՐԳԻ (Ձեւա Զարուձեանը գեմ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստուին, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելութիւն, եւ ապառ արտասանութիւնները։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ատամներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։ 42

Ժամերը կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ 1 էկեսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսգիշեր հիւանդի՝ ընդունելու։ 13—50

ՈՒՍՈՒՄՆ. Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, Սեքիլ փողոց թիւ 1

Ուսումնարանիս մէջ տարեշրջանը կը սկսի չորեքշաբթի, 1/14 սեպտ. 1904։

Աշակերտաց ընդունելութեան եւ ուսուցչ մանրամասնութեանց համար պէտք է դիմել Տնօրէնութեան երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, առաւօտեան ժամը 9—12 (Հ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱԲԷՇԹ

ԿԵՆՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒՄԸ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ՚ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չափաւորագոյն ժամանակութեամբ եւ հրաշխաւորեալ տոկոսի առկերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամագլուխի ու մանչ աղայոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ՚ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՑԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆՁԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՋՔԷ ԱՆՇՐՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ ԴՐԱՄԱՏԻՒՆՆ Է՝ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆ — ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒՃԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ — ԸՆԴ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ ՍԻՐԳԻՍ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆՆ

Մեր գործակալք Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Դավաքեան խան, Թիւ 5, Գալաթիա — Պոլիս Պառնաբաս խան

18 — 16—50

ՍԻՐՈՊ ՏԷ ՌԷՖՈՐ ԻՕՏԷ
ԿՈՒՄՍ՝ ԵՒ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Սիրոպ Անթիքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մարմնի փչտիկներուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիրգ գնտիկները կազդեցնելու և ախորժակը բանալու համար։
Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ

Ա.ԶԴ. — Ասկէ առաջ պաշտօնական Ձեկոյց մը ծանուցած էր հասարակութեան թէ Դրշմատուրքի Նոր Կանոնագրին 20,դ եւ 79,դ յօդուածներուն մէջ նշանակուած Թուղթերուն կոփցուելիք դրշմաթուղթերը տակաւին ապագրուած եւ շրջաբերութեան հանուած չըլլալով, հարկատուները տրտնջած էին այժմ գանուած դրշմաթուղթերը գործածելու մայրաքաղաքին մէջ մինչեւ Օգոստոսի վերջը եւ գաւառներու մէջ մինչեւ Սեպտեմբերի վերջը։ Թէեւ այս պայմանժամերը աւարտած չեն տակաւին, բայց կը ծանուցանենք թէ նոր դրշմաթուղթերէն մայրաքաղաքին պէտքերուն բաւելու չափ ապագրուած, եւ դրշմաթուղթ վաճառողներուն յանձնուելով շրջաբերութեան հանուած են Օգոստ. 19էն, այսինքն Վեհ. Սուլթանին Դահակալութեան տարեդարձի օրէն սկսեալ։ Սակայն հարկատուները կրնան մինչեւ տրուելիք պայմանժամը, այն է Նոյեմ. Օգոստ. մասոյ վերջը հին դրշմաթուղթերը գործածել։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ
18/31 Օգոստ. 1904

ԻԼԱՆ
(խաղիճի խասսի Շահնահ)

Խաղիճի խասսի շահնահէ միւսլման օլունանաց տուի մըսը, դանարեա եէմի, տարը, ուիգաղ տուէ մըսը, սա կար, խընեա, եուլգիրն միանգամսընա պալլանըլըզընտան իթաեա թալիպ օլանլարը Խէէմինաթ ազէյինի վէ եա միւթէպէր քէնտիլէրնէմէնի միւսթէհա. հըպէն եէվմ մէգբիրաէ նիհաեիթ սառթ ազաղա գառար Խաղիճի ճէլիլէի միւշարիւլէհաեա կէ.մէլէրի։

Ֆի 23 զաղսթոս, սէնէ 320
2 — 3

ԻՆՉ ԿԵՐՑՆԵՍ ՏՂԵԿԻՍ

Տղաք երբ հին վեց ամսու բլան մայրերը անոնց լաւ ենդարար ուտել դանելու հետամուտ կ՚ելլան, ինչ որ չատ բնական է, բան որում, մայրական կաթը որչափ ալ առատ ու զօրաւոր բլլայ, այլեւս անբաւական կը դառնայ տղաքն ուժոյգնելու, երբ վեց ամսու բլան անոնք։ Բարեղի ամէնէն հոչակուած բժիշկը Տքթ. Ֆալիէռ, Նկատողութեան առնելով այս կարեւոր խնդիրը, երկար փորձերէ ու դննութիւններէ վերջ, յաջողած է հնարել տղոց համար առաջին կարգի սնունդ մը, ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌ անուամբ, որ Բարեղի, Լոնտոնի և Վիէննայի Բժշկական Համալսարաններուն գնահատութեամբ, բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ ընդհանրացած է։ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ չոքալի պէս խիստ քաղցրահամ է և մեծապէս ժամանակ վերջին ատաքան սննդարար ու կազդուրիչ. մայրական կաթին կրկին անգամը սնունդ կը պարունակէ, զոր ուտող տղաք կը սնանին, կ՚ուժգնանան, կ՚ամրանան։ կը կայտառանան, յուսալով ոտքի կ՚ելլեն և առանց հիւանդանալու սկսայ կը հանեն։

Հաղարաւոր օրիորդներ կ՚ապացուցանեն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌՈՎ մեծցող տղաք, քաջառոյգ, ուժեղ, զօրաւոր և կայտառ մարդիկ եղած են ապագային։

Ամէն հասակէ անձինք առնիրաժեշտ է որ գործածեն այս սքանչելի սնունդը։ Մանաւանդ ծերեր, հիւանդութենէ ապաքինողներ, ծծմայրեր ու նիհարներ, որոնց վիւրիկ ատոմանի այժ, սնունդ և կորով կուտայ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌԻՆ կրծ խուի Կ. Գալաթայ և գաւառներու մեծ դեղարաններուն մէջ ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։
2 — 5—10

Արտօնատէր ՁԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՆԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. Ը

Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հակոդութեան ներքեւ.

1903 Յունուար 1ին երաշխաւորելիք գումարն է ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որեւէ Ընկերութենէ մը յանձնուաց բոլիսներէն աւելի տնկաշնդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, համբարդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնապանութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլիսը կ՚երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրին հարկի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին նշանակեալ առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագրինները 5 տա. 100 տակ տարի հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունց կորուսաց չկայ։ Ապահովագրութեան երկարագումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հարկի առնելու անվճար մնացած ապահովագրինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 տա. 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ ուշարէի մէջ ցարդ գանուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Պոլիս Հաւիթալ խան
Վայլատա փողոց, Վիթալիս խան
9—50 Գալաթիա

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՍԻՕՎ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Քննիչ գործակալ
22 Ա. ՁՈՒՀԱՅԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

7 — 1904 Մայիս 15 երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ յուլիս 31 — 24—35

Վոսփորեն կամուրջ

10 15 ա. հի ա.. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. զուզդ. պէշկ.
10 30 Պէյր. Եէնք. էմիրկ. ը. հիսար, պէպէր՝ արնվ. Գոչ. Օրթ. Պէշկ. գ Ֆ.
1 25 Գուզդ. պէշիկ.
10 5 Պյր. բաշալ. չպգլ. զանլ. միրկ. ա.հիսա՞.
11 30 Ա. հիսար զանտ. վանիր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. զպՖշ.
10 45 Եմմ. մէզր. պլբտ. Ֆրպ. Եէնիր. սՖէն. միրկ. պէշիր-
12 15 չէնկլ. պէյլ. զուզկ. պէշիկ.
12 30 արնվ. զրչ. օրթ պէշրթ. զապաՖաշ.
11 59 պէյր. բաշալ. ենք. չուպ. զանլ. .. հիսար
1 17 գուզդ. պէշկթ.
12 30 ա. հիսար զանտ. Գէպ. վանր. չէնկ. պէյլ. զուզկ.
1 Գէպ. արն. զրչ. օրթ. պշկ. զ պաՖ շ.
1 30 եմմ. մէզր. պէօյ. Ֆրպ. եէնիր. սՖն. էմիրկ. ը. հիսար պպ.
1 5 Ա.հիսար զանտ.չէնկր. պէյլ. զուզկ.պէշկ.
12 45 Եմիմ. մէզպ. պլբտ. Ֆարպ. եէնզ. սՖն. միրկ. պէշ.
1 25 Գանլ. էմիրկ. ը. հիսար. պէպէր. արնավ. գուզչ. օրթ. պշշկթ.
1 30 Էօյր. ենք. սՖէն. մ ըկ. ը. ա. հիսար.
1 5 Եէնմ. մէզպ. պլբտ. քիրէմ. Ֆրպ. պէյրզզ. բաշպ. չպուբ. զանլ. ա. հ. սար. զա տ. պէշկթ.
2 22 Օրթ. պէշիր. սկիւտար.
2 17 Գանտ. վա հր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկ.
2 55 Պէշրկ. զապաՖաշ. սկիւտար.
1 11 Բ. .. զանգ. եէնմ. մէզր. պ.բտ . Թրպ. եէնք. սՖէն. միրկ. պէշիրթաՖաշ.
2 45 Միրկ. ը. հիս. Պէպէր. Արնվ. Գրչ. Օրթ. պէշ բ աշ
2 45 Պէյր. Բշպ. Զպր. Գանլմ. Ա Հիսար. Գնտ. Վանր. Զէնկ. Պէյլ. պէշկ.
3 55 Օրթ. զուզկ. պէշթ. զապաՖշ. սիրքէթի.
3 30 Պէ.ր. բաշպ. զանլ. ա. հիս. վանի. չէնկ. Պեյլ. պէշկթ.
3 15 եմմ. Մէզպ. պէօյր. քիրէմ. Ֆրպ. եէնք. Սթէն. միրկ. Բ. Հիսար. պպ.
4 5 Ա. հիսա.. զանտ. պէպ. արնվ. զրչ. Օրթ. պշկ. զապաՖաշ. սիրլէթի.
4 30 Պէյր. բշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. պէյլ.
5 5 Ա. հիս. զանտ. վանր. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկթ. սկիւտ.
4 24 Բ. ա. Գավազ Եմմ. մէզպ. պլբտ. Ֆրպ. եենք. սՖէն. միրկ. ը. հիսար. պպ. արնվ. զրչ. օրթ. պշկ.
6 — Պէյր. բշպ. զանլ. ա. հիս. զանտ. վանր. չնկլ. պէյլ. Գուզդ. պէշկ. զպՖ.
6 — Եմմ. մզբպ. պէօյր. Ֆարպ. եէնիր. սՖն միրկ. ը.հիս.պէպէր աշնվ. զրչ. օրթ. պշկ.
6 45 Պէյր. բաշպ. եէնիր. չբպուգ. սՖն. զանլ. միրկ. ը. ա. հիս. գնալ. պէպ. ալն. վանիր, զրչ. պէյլ. օրթ. զուզ. պէշկ. զապՖ.
7 30 եէնմ. մէզբպ. պլբտ. Ֆրպ. պէյր. եէնք. սՖն. միրկ. ը. հիսար պէպէր արնավուտ. զրչ. օրթ. պէշկ.
8 25 Գանլ. ա. հիս. զանտ. չէնկր. պէյլ. սկիւ.
9 3 Օրթ. զուզկ. սկիւտ.
7 54 Բ. ա. Գավազ մէզպ. պէօյտ. Ֆրպ. Պէյր. բաշպ. չուպ. զանլ. ա. հիս. Գանտ.վանի. չէնկ. պէյլ. զուզկ. պէշկթ.
9 30 Եէնիմ. մէզբ. պէօյէտ. Ֆարպ. եէնիր. սՖէն. Միրկ. ը.հիսար,պէպէր. արնվ. զրչ. .ր՝. պէշկթ.
10 41 ՍՖէն. միրկ. պէշիկթ. սկիւտ.
10 57 Գանտ. պէպ. վանիր. զուրչ. օրթ. պէշիկ.
10 30 Պէյր. բաշպ. չպուր. զանլ. ա. հիսար չէնկթ պէյլ. զուզկ. պէշր. սկիւտ։
10 30 Եէնիմ. մէզպ. ւ էօյր. Ֆրպպ են ը. սՖն. միրկ. ը. հիս. պպ. Արնավ. զուրչ. օրթ. պէշիկ. զապաՖ.
10 37 Ա. զավազ մէզար. պէօյր. Ֆէրպ. աէ ը գ ե իր. մ ըկ. ը. հիս. արնավ. զապաՖ.
1 — Պէյզզ. ենիր.

Կամուրջեն Վոսփոր

11 30 Ա. Հնա՞ զանլ. չուպ. եէնր. բաշպ. Պէյր
11 25 ԳպՖշ. Պէշկ. Օրթ. Գո ըչ. արնավ. Պէպէր Ը հիսար. էմիր. ՍՖն. Ենք. Թրպ Պէօյր. Մեզ. Եէնմ. .. ա. գավազ.
11 30 Սկիւտ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. զանտ. ա. հիսար.
12 35 Ա. հիս. զանլ. չպուզ. բաշպ. պէյրզ
12 — արնավ.
12 3 Պէշկթ. զանլզմա
12 35 ա. հիսար
1 — ԳապՖ. պէշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հ. ս՝ միրկ. սՖն. ւ էնք. Ֆրպ. քիրէհ. պէօյր. Մէզպ. եէնմ.
1 30 Պէշկթ. զանտիլի
1 45 Պշկ..Օր՝. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ.
1 40 Իւսկ. զուզկ. պէյլ չէնկ. վանիր. զանտ. ա. հիս. զանլ.չպուր. եէնք. բշպ.պէյրզզ.
2 05 սկիւս արէ զուզկ. օրթաքէօյ
2 30 Պշկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սՖէն. ւ էնք. Ֆրպ. պէօյր. մէզպ. եէնմ. ը. ա. գավազ
2 45 Պէշկթ. զուզկ. պէյլ. չնկլ. զանտ. ա. հ. ս. զանլ. պէյրզզ
3 5 ԳապաՖաչէն Իւսկ. զուզկ. օրթաքէօյ
3 30 ԳապՖ. պէշկթ. զուզկ. չէնկ. պէյլ. վանի. զանտ. ա.հիս. զանլ. չուպ. բաշպ. պէյզ
3 45 ԳապՖ. պէշկթ. Իւսկ. զուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. զրչ. արնվ. պէպ. զանա. ա. ը. հիս. միրկ. զանլ. սՖն. եէնք. բաշպ. պյրզզ
4 — ա. հիսար
4 5 Պշկթ. օրթ. զրչ. ար վ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սՖն.են ը. Ֆրպ. պէօյր. մեզ. եէնմ.
5 — Պշկթ. զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանր. ա. հիս. զանլ. չբպուգ. բաշպ. պէյր. Ֆարպ. պէօյր. մեզ. եէնմ.
6 — ԳապՖ.Պշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սՖէն. եէնք. Ֆրպ. պէօյիբ. մեզ. եէնմ. ը. ս. .ավազ
6 45 ԳապՖ. Պշշկթ. Իւսկ. զուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. զրչ. արնվ. պէպ. զանա. ա. ը. հիս. միրկ. զանլ. սՖն. եէնք. բաշպ. պէյրզ զանլրքը
7 25 Պշշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար միրկ. սՖէն. ե.իր. պէյր. Ֆարպ. պէօյր. մեզ եէնմ.
8 10 Պշրթ. Իւսկ. զուզկ. օրթ.
8 45 Պշշկթ. զուզկ. պէյլ. չէնկ.վանիր. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզ. բշպ. պէ.բզզ
8 30 ԳապաՖ. պէշշկ օրթ. զրչ. արնվ. պէպէր ը. հիս. միրկ. սՖէն. եէնիր. պէյզ. մեզ. եէնիմաՀլէ
9 — Պշշկ. միրկ. ենիր. Ֆրպպ. պէօյր. մ՝զ. եեմմ. ը. ա. գավազ
9 30 Պշշկ. օրթ. զրչ. արնավ. պէպ. զանտ. ը. հրս. միրկ. սՖէն ա
10 5 Միրկ. եէնք. Ֆրպ. պէօյր. մեզ. եէնմ.
10 — Պշշիր. զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ.
10 25 Պէշրթ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չբպուրքը բշպ. պէյր. մեզպ. ը. ա. գավազը
10 15 Սիրքէթիէ կամուրջ Պշշկթ. զուզկ.
10 5 Պէշիկ. պէյլ. չէնկ.
10 10 Պէշիկ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպէր
10 40 Պեշ կ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սՖն. եէնք. Ֆրպ. քիրէհ. պէօյր. մեզպ. եէնմ.
1 50 Պէշիկթ. պէյլ. վանի. զանտ. ա.հիսար
11 — ԳապՖ. պէշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիս. միրկ. սՖն. ւ էնք. Ֆրպ. պէօյր.
11 40 Պեշ կ. Միրկ. եէնք. Ֆրպ. պէօյր. մեզ. եէնմ.
11 20 ԳապաՖաշ պէյլ. չէնկ. վանի.
12 10 Վանիրքէ չէն զանտ. ա. հիս. միրկ. եէնք. բ.պ. պէյր.
11 35 Պեշկթ. զանալ. ա. հիսար զանլ. չբպուր. բաշպ. պէյր.
11 50 Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. պէպ.
11 45 Գապ.Ֆ. Պշկթ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար. էմրր. սՖն. եէնք.
12 15 Պեշկթ. եէնք. Ֆրպպ. պէօյր մեզ. եեմմ.
1 8 եեն.բէոյէն բաշպ. պեշգ զ
12 10 Պէ ինկ.զուզկ. պէյլ. չէնկ. վանիր. զանտ. ա. հիսար
12 15 Պեշ կ. օրթ. զրչ. արնվ. պէպ. ը. հիսար մ՝ կէօն.

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ

1892 Սգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպեր 20 բուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Գալաթիա, Քարաքէօյ, Եոնի խան և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սատօք եւ Ռօտիդի, Շեյխ Իսլամխան, Պահճէ գաբաւ Թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անէլլիաէս, կայարանի հրապարակ.
Գատրգիւղ, Բեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատրգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճառաէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Գալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Գալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմլզի, Թէվֆէքիլ խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Լ. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճառաէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Բէսուլ էֆ.
Բ. Սօմմերիա, Բէյնիք.

17 — Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ — 21—50

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԸՀՈՐՄԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՍԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ԲԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը վեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԷԼԻՌ, Դրանսատլանտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին դանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասաժ Քաթրճէօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճշնչին որ կարեւոր արդիւնք
28 — մը իրագործած ըլլայ անձնապես։ — 27—48

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ-ՊԱԼԱՍՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ուշարէիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքնաղագոյն ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բազմաթիւ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա — 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին։
2. » » Կալաթա Սերայի դիմաց։
Կալաթա — 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ։
2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս — 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2.
2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւսար — Զարշը պոյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարդիս պէյ Տիւզ օղլուի առուը։
16 — 24—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հրլի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Դանմ	497	Կոգ	1141	Գալաս	724
Ալէքթ	3607	Գոնկոր	996	Կրոնտ	1995	Մարէնկ	2273
Անտէլ	1541	Գորտա	825	Լիրս	775	Մարդէլ	3797
Արիսոքս	2277	Տիրտ	4311	Հիտալկ	1581	Մ ք տ	3357
Պասանս	1822	Տուրս	937	Հի տա.	312	Միլ	1057
Պորտինս	1264	Տուրս	1383	Հորաթիս	3600	Մոնդէպէլ	1735
Պրավս	1076	Տլաքս	1713	Հ. մ էր	595	Մ ւբ Ա	1491
Պրինս	841	Տի ամ.	5 4	Իակ	2354	Էրս	1033
Ռոքֆոս	448	Էպլտ	2461	Իտահ	5 40	Օհ ո	4100
Ֆիլիպ	1371	Էլսորտաս	1350	Ճ ւնս	10 0	Ոն ա. ո	4036
Գա խրս.	1337	Է ագս	84	Ֆ էս	1053	Օլան ո	1515
Գամէս	1244	Ֆիտս	9.4	Ֆ լթինս	2207	Թալէրմ	637
Դ զ	1694	Ֆինլ ա	1.28	Ֆոսն	1360	Բոլս	510
Զրաղ	2729	Ֆլամինկ	149	Լ.ս	1053	Բ ալցն	229
Ը սէրս	1831	Ֆրանչեսքս	4582	Լ բանցս	2272	Բ.ս.ալ ո	1663
Գլիս	2697	Հ ալլէ	306	Լիվ ն ս	1243	Բոլլ	1613
Գոլրատ	4225	Կիկանս	1.43	Լ.ս.էյ	314	ոմլ ո	1789

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս հասած է։

Միքաստ չոգենաւը, նաւապետ Թորք։

Ընդհանուր վաճառքով Հրլէն հոս կը ապասուի։

Ալէքթ չոգենաւը, նաւապետ Հիք, ամսոյս 9ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻՐԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Մէհէք խան, Գալաթիա — 10 — 49—50

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Գշ. 24,6 Սեվաստարոլ ժամը 10ին մ՝ջորէն առաջ։
Տարտանէլ, Լէմնոս, Լէսպոս, Իզմ՝, Փիրոս, Թաշ պր լուս-Նամ, Պէրուտ Եաֆա, Բորթ-Սաիտ, Նարեթ. սանդ իա մ՝ մը տոն յետ միջ ըէին։
Եշ. 26/8 Օտէսսէ ժամ 1՝ին մ՝ջորէէն առաջ։
Շբ. 28/10 Միտիլլի, Իզմիր, Բիրէ, Օրեր անդրիա ժամը 1՝ին մ՝ջ էէն առաջ։ Օտեսա ժամ, 2ին յետ մ՝ջորէ։
Կ.բ. 29/11 Ինէպոլ՝, Սիրոպ, Սամսուն, Օրտու, Կիրա ոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջ ըէ՝ն առաջ. Գուրլազ, Զառնա, Հոտսա ժամը 3ին յետ միջ ըէին։ 21—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱՑԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱՓԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթա կալին՝ Թոփխանէ քարափին վրայ։
15 — 21—50 — Թ. ՌԸՊՈՒ

ՖՐԷՏ. ԼԷՕԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանգոյզ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիա	10500	Ֆլավիա	3300
Ռանկեան	10500	Նիկիդին	3300
Բէնդրիսն	10500	Բորտ.ն	3000
Լանքասթրիան	9000	Գրեթիան	2500
Նիլամէլիքա	9000	Ռոքսան	2500
Նօրմանիա	8000	Մէնկան	2500
Ֆրանկոն	8000	Ենտոլտեան	2500
Գասքոնիան	8000	Պլատիան	250
Նիրնիան	8000	Լէսթիան	2000
Նալէրնիան	3700	Մինեռ	900
Վարսինիան	3700	Օքսրոս	800
Ելամենիան	3700	Լիսոն	8[illegible]
Տասիան	3500		

Ապրանքի տեսակէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Գալաթայ մաքսատունը հանելու համար։ Հանելու համար ալ ոչ ոք ոչնչանալու ժամանակէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութիւնք համար դիմել
ԷՖՕՐ ՀԱՅՈՒՆԷՆ
Գալաթիա քարափին վրայ